

Ponedjeljak, 21. oktobar 2002.

Svedok C-1141

Svedok C-060

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.30 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sesite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine C-1141, pitali su vas negde na početku jeste li videli nekakve paravojne formacije kada su došle iz Srbije, jeste li bili tamo kad su one došle iz Srbije. Vi ste odgovorili da ih niste videli, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upotrebljavate u svojim odgovorima reč "vojnici". Vi govorite o, koliko sam ja razumeo, lokalnim građanima koji su obukli uniforme, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, u Hrvatskoj Dubici niti je bilo JNA, niti je bilo koga iz Srbije, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja nikoga nisam vidio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi, pošto govorite da su se odnosi u Hrvatskoj Dubici pogoršali 1990. godine, da li znate, da li vam je poznato kada je u Hrvatskoj osnovana HDZ?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da, znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi kada?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: 1990. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je, po vašem mišljenju, HDZ bio nacionalistička stranka ili se radilo o stranci demokratske opcije, kao što bi se iz naziva moglo zaključiti?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To ja ne znam, ja samo znam da sam ja pripadnik Socijaldemokratske partije, a ja ne znam za ove druge.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kad je osnovan HDZ, da li su lokalni Srbi u Hrvatskoj Dubici imali bilo kakvu svoju stranku?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada su oni osnovali tu svoju?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: 1990. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da su Srbi u Hrvatskoj, pa, prema tome i u Hrvatskoj Dubici, 1990. godine u najvećoj meri svoje političke ciljeve ostvarivali unutar upravo ove stranke, nekadašnjeg Saveza komunista Hrvatske, odnosno SDP, da su većinom, uglavnom na tim prvim izborima glasali za SDP, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne, nije. Neki su glasali, već su imali te svoje partije, 1990. godine partije su već bile formirane, HDZ i SDS i bilo ih je tri, bile su tri partije, a SDP je bila treća, a ja sam bio član SDP-a. Pitali su me da budem predsjednik SDS-a, ali sam odbio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, to mi je sasvim jasno. Koliko posle HDZ-a je formirana SDS u Hrvatskoj Dubici?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To ne znam. Ne mogu vam reći dan ili datum, ali znam da je bilo negdje 1990. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: U leto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, razumem. A da li je tačno ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* ... da ste u Drugom svetskom ratu ostali siročić, bez ijednog roditelja?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne, nije tako, ostao sam bez oca.

TUŽILAC GRUM: Optuženi je izgovorio ime svedoka umesto njegovog pseudonima. Tražim da to bude izbrisano sa snimka i zamolio bih gospodina Miloševića da bude skoncentrisan na to da ne koristi svedokovo ime.

SUDIJA MEJ: ...

prevodioci: Časni Sude, mikrofon.

SUDIJA MEJ: To vam je rečeno, gospodine Miloševiću. Nemojte da koristite ime, znate za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nisam primetio da sam to rekao. Pre minut sam ga oslovio sa C-1141, ali sam verovatno pogrešio pa mi je izletelo njegovo ime. Nisam to uradio namerno.

SUDIJA MEJ: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je Srba napustilo Hrvatsku Dubicu 2. avgusta 1991. godine?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nisu oni napustili Dubicu, oni su samo po danu odlazili, istina je to, u Bosansku Dubicu, ali su se navečer, odnosno ujutru vraćali. Navečer su odlazili u Bosansku Dubicu, a ujutru su se vraćali iz Bosanske Dubice svojim kućama. Da li su svi išli ili nisu, to ne mogu da kažem. To su išli mlađi ljudi, djeca, a stariji su ostajali da čuvaju kuće, tako je bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A što su odlazili noću?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne znam što, ne znam na to odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su se plašili nečega?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To mi nije jasno, nije mi jasno to. Stvarno ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja imam podatak da je, da su 2. avgusta nekih 1.250 Srba napustili svoje domove. Recite mi da li je tačno da je toga dana u Hrvatsku Dubicu stiglo 13 autobusa pripadnika Zbora narodne garde i policije i da se kolona protezala od centra Dubice, tamo gore prema Jasenovcu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To mi nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali vi kažete u svojoj izjavi da su se Hrvati međusobno organizovali i pripremali za pretnju koja se nadvila nad njima. Jeste li tako rekli?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nisam, nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači tada nije bilo nikakvog ugrožavanja?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Je li se neko plašio ili nije i iz kojih razloga, ja ne znam, ali nekakvog ugrožavanja nije bilo, svi su radili svoj posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li se sećate događaja kada je krajem jula meseca 1991. godine, kad su pripadnici hrvatskih paravojnih formacija zaklali Stevu Đuričića, starog 65 godina koji je inače bio domar škole?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To sam čuo, ali ja ne znam što je bilo s njim. Čuo sam da je ubijen, ali ko je to uradio, to stvarno ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine C-1141, rekli ste da ništa ne znate o ovome?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Čuo sam da je ne samo on ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A za šta ste još čuli?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Još je, još je jedna osoba isto stradala, a ne samo Đuričić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se sećate kada je otet Steva Ugarčević koji je nestao bez traga i do danas se ne zna ništa o njegovoj sudbini?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Isto sam to čuo, ali on je bio uhvaćen, uhvaćen je u svojoj kući u kojoj je nađeno oružje. Našli su mu oružje, a šta je s njim posle bilo, ja to stvarno ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznato da je Srbin Petar Kojić, star oko 50 godina, nestao istog dana kad i Ugarković, s tim što je 10 dana nakon toga njegovo telo u Gornjem Baćinu pronašao Hrvat Milan Ćorić?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da li je istog dana ili ne, ne znam, ali da, tačno je, Kojić je uhvaćen u jednoj, nije to šuma, ali u jednoj šumici, uhvaćen je sa lovačkom puškom, a što je s njim posle bilo, to ja ne znam. Znam samo da ga nema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa je li logično u šumi ljudi nose lovačku pušku?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: On je nosio lovačku pušku, ali nije bila njegova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May), hoću da postavim svedoku par pitanja koja pretpostavljam da se ne mogu postaviti na otvorenoj sednici. Samo par minuta.

SUDIJA MEJ: Privatna sednica, molim vas.

(privatna sednica)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da su lokalni Srbi 18. septembra 1991. godine okupirali Hrvatsku Dubicu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nisam to rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da proverim. Dobro, izgleda da ne mogu to sada da pronađem, ali znam da sam to video u vašoj izjavi.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Recite mi šta ste vidili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije bitno, nema veze. Recite mi kakva je bila populaciona struktura u Hrvatskoj Dubici u vreme o kome svedočite?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Mješovita, Srbi, Hrvati, a bilo je i nešto Muslimana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na prvoj strani vaše izjave, tačnije na drugoj strani, u poslednjem paragrafu, zapravo pretposlednjem, rekli ste ... U stvari, ja sam primio vašu izjavu samo na engleskom jeziku, pa ću je i pročitati na engleskom, a prevodioci će vam prevesti. Kaže se sledeće: "Kada sam 16. septembra, u subotu, napustio svoje selo, snage SAO Krajine

i drugi srpski paramilitarci su bili u šumama oko Hrvatske Dubice. Hrvatski branioi sela su već bili napustili selo, ali to srpski paramilitarci nisu znali. Ipak, uskoro, vrlo brzo su to saznali i u ponedjeljak 18. septembra 1991. godine su okupirali Hrvatsku Dubicu". To znači da ste rekli da su oni okupirali Hrvatsku Dubicu 18. septembra, Srbi i to je ono šta, a vi kažete da to niste rekli. Sada vas ja pitam: kako je moguće da oni okupiraju svoj sopstveni grad i kuće i ulice u kojima su živeli?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Vi neke stvari iskrivljujete. Ja nisam rekao da su ga oni okupirali, nego da kad se povuklo sve stanovništvo, kad su ljudi otišli, kad su se povukli, jer u Dubici je tada bila hrvatska policija, nije bilo vojnika, nikakve vojske ja nisam vidio tu, nego samo policiju. Kad su se oni, kad je most miniran, vidite vi kako iskrivljujete, kad je most miniran, onda je došlo do toga. Nakon par dana ljudi su počeli da odlaze, odmah je sve bježalo. A šta se poslije desilo, vi napominjete da sam ja rekao da je to bilo 16. Bila je subota, ali se ne sjećam tačnog datuma, je li bio 16. ili 17., ali znam da je bila subota. Dalje, šta se posle desilo, poslije te subote ja ne znam, ja tu nisam bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine 1141, ja sam vam samo pročitao tekst vaše izjave, jer ja o vašem mestu ne znam ništa. Ja samo čitam ono šta ste vi ovde napisali i pročitao sam vam svaku reč, tačno onako kako piše. Prema tome, da li to znači da je ovo greška i da je ovo konstatovano greškom, da je ova konstatacija pogrešna, jer ja nisam iskrivio ni izmislio ništa, nego sam vam samo pročitao?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To što piše "okupirani", ja ne znam ko je mogao okupirati. Mi smo se povukli, ja kažem "povukli", mjesto je ostalo prazno. Ko je tu došao, ja ne znam. Jesu li došli rezervisti ili nisu, ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. To znači nije vaša izjava i nisu oni okupirali?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Moja izjava jeste i ono što sam rekao, ja stojim iza toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ne i iza ovoga šta sam vam ja pročitao, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Pa neke stvari ste vi pročitali, vjerovatno nisu ispravno prevedene ili tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu dobro prevedene? Sad ste pomenuli da je to posle rušenja mosta se desilo?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Jeste, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite, molim vas, ko je srušio most?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Srušio je, ja sam čuo, ne znam ko je, ali čuo sam da je srušila, izgleda hrvatska policija, ko li je bio tu. Kako su se zvali, ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete u pasusu pre toga, "12. ili 13. septembra 1991. godine Hrvati su srušili most na Uni između Hrvatske i Bosanske Dubice, bilo je to u sredu, budući da je postojala mogućnost da tenkovi JNA pređu u ovo područje".

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Tako je, oni su se plašili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači Hrvati su, odnosno hrvatske paravojne snage su srušile taj most?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne, policija je to uradila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hrvatska policija je srušila most?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja sam tako čuo, nisam ja vidio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda kad je hrvatska policija srušila most, onda je došlo do bekstva stanovništva, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: A, ne, još se bilo u Dubici, još se živilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto kažete da nisu okupirali ovako kako ovde piše, onda vas neću pitati u vezi sa tim. A da li je pre 18. septembra 1991. godine bilo nekakvih borbi na širem području Dubice?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja za to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, pošto nije bilo nikakvih borbi na tom području, niko nije imao ni da napada ni da brani Dubicu, jedini događaj koji je bio nasilni, bio je to rušenje mosta, koliko shvatam, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: E nije tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite šta je još bilo.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Pa postavljeni su, rušeni su, nije se moglo doći do Dubice. Preko ceste su bili, gore u brdima, srušili nekakve lipe, pa su onda držane straže, ja sam sve to čuo, straže su držane na cesti u brdima. Zašto je to bilo, ja ne znam razlog, ali tako je bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, razumem da sad kažete da su držane neke straže, ali da li je bilo bilo kakvih sukoba tamo?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja, koliko znam, ne. Ja ne znam za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi kažete da ste po povratku u Dubicu videli osobu koja se zove Momčilo Kovačević, koji je bio na nekoj funkciji tamo, koliko razumem, videli ste ga kako lepi plakate kojima se upozorava da će svi koji budu pljačkali kuće biti kažnjeni?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To jesam vidio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa znači dosta je ljudi napustilo Dubicu, kuće su bile prazne, a ovaj čovek, koliko razumem, bio je policajac, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Bio je u uniformi milicije SAO Krajine ili tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro i lepio plakate da će biti kažnjeni oni koji budu pljačkali kuće?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Tako je. Meni je žao što ja tu plakatu nisam skinuo pa da vam je sada pokažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da je hteo, odnosno on i njegovi saborci ili pretpostavljeni su hteli da zaštite imovinu stanovnika Hrvatske Dubice, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja vjerujem kako piše na toj plakati, ja vjerujem da je tako. Sad da li su oni pokušali i jesu li uspjeli, ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste u svojoj izjavi pomenuli par imena komandanata Teritorijalne odbrane?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Samo jednog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da svedemo to jedno ime koje ste pomenuli i to jedno koje ste pomenuli, reč je o stanovniku Hrvatske Dubice, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nego odakle je taj bio?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne znam ja, zvao se Borojević, ne znam odakle je bio. On je poginuo, Borojević, mlađi čovjek.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Borojević, mlađi čovjek, ne znam kako mu je ime. Nema ga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam video ovde da pominjete, vi ste tražili da se zatvori sednica da biste pomenuli jedno ime i ja sam zapisao da pominjete komandanta, komandira te straže kod Vatrogasnog doma koji je bio tu iz vašeg mesta. Je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O njemu govorite?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: A, ne. On nikakav komandant nije bio. Taj mi je čovjek i pomogao, pa sam ja pobjegao iz Vatrogasnog doma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi kažete ovde na strani 4, u trećem pasusu, da je zapovednik straže bio, pasus na četvrtoj strani, da je bio komandant tih stražara i kažete mu i nadimak i tako dalje, da je to čovek iz vašeg kraja tu, iz vašeg mesta, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nikakav komandant on nije bio. Jeste on iz mesta, ali on, ja pretpostavljam da je on imao nešto sa tom stražom koja je čuvala nas u domu. Što je on bio, ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine C-1141, ja vam opet čitam ono šta piše u vašoj izjavi, jer kažete za njega komandant, pa sam hteo da vas pitam o njemu. Vi sad kažete nije bio.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne komandant.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tako piše u vašoj izjavi.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne komandant. Komandant štaba je bio Borojević i taj štab je bio u jednom drugom selu. I oni su bili svi u uniformi sivomaslinaste boje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete u "uniformi sivo maslinaste boje", vi govorite o starim uniformama JNA.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Jeste, oni su bili rezervisti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, a JNA je imala maskirne borbene uniforme, te stare uniforme nije nosila, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: A to ne, ti ljudi su bili baš u takvim, u tim starim uniformama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovi lokalni?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Rezervisti, da. Ja druge ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi dok ste boravili tamo, niste videli nikoga ko je došao sa strane u Hrvatsku Dubicu, nego su to sve bili lokalni ljudi, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Pa mještani su bili, bilo je par koje ja nisam poznavao, video sam, nisam poznavao. I oni su, kasnije sam saznao da su iz Bosanske Dubice. Ko ih je tamo doveo, zašto su došli, ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste iz Bosanske Dubice, koliko shvatam.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bosanska Dubica je odmah preko reke Une, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Između Bosanske i Hrvatske Dubice je bio taj most koji je hrvatska policija, kako kažete, srušila?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja sam čuo da je sa ove strane srušen, da je srušen na hrvatskoj strani, a da ja tačno znam ko je srušio, ja ne znam, ali čuo sam da su ovi, jer drugi nije niko mogao doći, prići mostu. Policija je čuvala most.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine C-1141. A recite mi da li imate ikakvu informaciju o tome koliko je srpskih kuća bilo opljačkano posle 2. avgusta 1991. godine kad su Srbi, 1250 koliko meni piše ovde u podacima, napustili Dubicu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja ne znam da je i jedna kuća opljačkana, niti da je u to vrijeme zapaljena. Znam samo da je, kad sam se ja vratio 2. oktobra 1991. godine iz Ljubljane, od brata, da je bilo zapaljenih kuća. Ja sam tu boravio negdje oko 18 dana i vidio sam da je zapaljeno 12 kuća. I moja je poslije kad sam ja otišao i moja je zapaljena, ali moja je zapaljena najzadnja, a da su ovi pljačkali, ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja vidim da ne znate, nego hoću samo da vidim od onoga šta znate da ...

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ono što znam, reći ću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: I što sam vidio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je tokom jula meseca 1991. godine u nekoliko srpskih kuća u Hrvatskoj Dubici podmetnut ili bačen dinamit?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li vam je poznato ime Mateljak Tomislav?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate, on je Hrvat, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da je tada pronađena u njegovim kolima veća količina dinamita i neko oružje? Da li se sećate tog događaja?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne, ne. To nisam nikad čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste čuli za to?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste prisustvovali sastanku stanovnika Dubice, i Srba i Hrvata, koji je bio sazvan da bi se smirili odnosi i da bi se smanjile te međunacionalne tenzije, da bi se smirila situacija, da bi se zajednički organizovali od nekih mogućih uznemiravanja, napada i tako dalje?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Za to sam čuo i to je bilo, ali ja nisam prisustvovao tome. Nisam prisustvovao a jeste bilo. Ne znam ni mjesto u kojoj zgradi je to bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li vam je poznato da su 19. oktobra 1991. godine, u šumi Zelenik, nedaleko od Hrvatske Dubice, ubijeni četvorica ljudi, sve Srbi: Zoran Tatić, star 34 godine, Rajko Burazor, star 35 godina, Mladen Tomić, rođen 1965. godine i Nenad Mitrović, star 30 godina? Da li ste za to čuli?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Jesam, ali oni su naišli na minu, vozilom su nagazili na minu i pobijeni. U tom vozilu su čak bila dva starija čovjeka i jedan srednjih godina, iz tog mjesta su bili. I to se desilo u tom mjestu, kad su izlazili iz mjesta, nije u samom mjestu to se desilo, nego su povezli još dva čovjeka, ne znam zašto, kuda su ih povezli, u Dubicu, kuda li i izlazeći iz tog mjesta naišli su na minu i sve je to raznešeno. To sam čuo i to je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi govorite uglavnom o onome šta ste čuli?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dajte sada da razjasnimo ovo vaše svedočenje vezano za Vatrogasni dom.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Može.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste bili u Vatrogasnom domu, koliko sati?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Bio sam od ujutro od 9.00 do naveče, čini mi se, 17.30, 18.00.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Do 17.30, 18.00?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Tako, nisam imao sat, ali tako, naveče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Posle toga, pošto vam je bilo hladno i tražili da idete kući da se obučete, vi ste otišli i posle toga pobjegli negde u brda. Je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I posle toga vi ništa ne znate šta se događalo u Vatrogasnom domu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne. U Vatrogasnom domu su ostali stari te noći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ostali su oni koji su bili s vama do trenutka kad ste vi napustili dom?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, vi ne znate da li je još ko posle toga otišao iz Vatrogasnog doma, kao što ste vi i onih drugih 10 koje pominjete, ne znate da li su otišli ili su ostali u Vatrogasnom domu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Poslije mene su ostali u Vatrogasnom domu, ali u toku noći, eno živih osoba, te tri, četiri osobe koje su, te tri, četiri koje su izvedene žive su, samo je jedna baba umrla. Žive su one koje su u toku noći izvedene, a iza mene su ostali. Ko ih je izveo, ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo sam to hteo da vas pitam. Otkud vi znate kako su ti ljudi stradali, da li su tada stradali ili uopšte šta se dešavalo? Vi ste posle 18.00 toga dana napustili dom i bili posle toga u bekstvu.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste nešto govorili o verovatnim motivima. Samo da se razumemo: pitali su vas poslednjeg dana kad ste svedočili, da ste bili hapšeni posle par dana, da su vas vodili u stanicu policije i zadržali tamo dva dana, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nije poslije par dana, pa vi pogrešno pitate. Daj pitajte ono što sam ja preživio i vidio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, pitam vas kad su vas posle toga hapsili, kad vas je uhapsila policija?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Naveče, u nedelju, kad sam uspio pobjeći iz Vatrogasnog doma, pobjegao sam u brda kod svog prijatelja. Tu sam prenoćio. Organizirano je prebacivanje mene iz Hrvatske Dubice u Bosnu i to je urađeno, pokušano je uraditi u ponedjeljak predveče, popodne, predveče. Da, predveče, tako je urađeno. Međutim, jedno 10 kilometara od Dubice, na cesti prema Sisku, jer se drugdje nije moglo ići, trebalo me je prebaciti preko Živaje, Utolice, Hrvatske i Bosanske Kostajnice u Bosnu. Međutim, uhvatili su i mene i tog šofera koji me je vozio su uhvatili i vratili su nas nazad. I tad su me u ponedjeljak naveče zatvorili u posebnu prostoriju u staroj školi. Mene nisu vodili u dom. Kasnije sam saznao, kad su me ispitivali da u domu nema nikoga. Kad smo se vratili, četiri kilometra od Dubice, kraj rijeke, u tom Baćinu je grobnica nađena, sa 43 osobe koje su ostale u domu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo da vas pitam ovo, molim vas, pošto želim da dođem nekako do objašnjenja motiva toga. Vi ste rekli da su vas uhapsili, bili ste pitani jesu vas tukli, vi ste rekli da nisu, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali predmet vašeg razgovora je bio zašto vi ne podržavate Srpsku demokratsku stranku, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne. Predmet ispitivanja je bio, pitali su me zašto sam bio zadržan, zašto me progone ti domaći, ta domaća, lokalna vlast koja je bila. I pitali su me zašto se nisam prihvatio da budem vođa SDS-a i tako to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pa upravo sam to i zapisao.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Pa dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste "nisu me tukli, ispitivali su zašto sam pobjegao iz Vatrogasnog doma i zašto nisam prihvatio SDS".

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E o tome je reč?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se može nekako naći, dakle, motiv što ste vi tamo bili zatvoreni u tom Vatrogasnom domu? Je li to iz tih

stranačkih, političkih razloga? Iz kojih razloga? Da li možete, da li vi imate neko svoje objašnjenje zašto su vas zatvorili u taj Vatrogasni dom, vas 53?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja nemam objašnjenje. Ne znam. Stvarno ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da je među vama bilo i Srba i Hrvata i Muslimana.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, niste zatvoreni po nekoj nacionalnoj osnovi, nego, pretpostavljate, po nekoj političkoj, je li tako ili ne?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne, ne, ne znam ja zašto. Ja ne znam zašto smo mi zatvoreni, odvedeni u dom. U stvari, stražari su rekli da čekamo, treba netko doći da održi sastanak. Kakav sastanak, ja ne znam. I nikad nije došao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, taj što nikad nije došao, nije došao dok ste vi bili tu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, do 18.00?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je neko došao posle 18.00, vi to ne znate?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li mislite da uopšte to šta govorite o strankama, i jednoj i drugoj i tako dalje, malo izgleda kao neka specifičnost višepartijskog sistema, shvaćenog na balkanski način, odnosno shvaćeno na način Hrvatske Dubice? Da li je to prouzrokovalo te probleme do kojih ste došli?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Na to ne bih znao odgovor, ne bih mogao odgovoriti je li to ili nije, ali ja mislim da nije bilo tih, ne znam, da nije bilo toga SDS-a, da nije bilo toga HDZ-a, ne znam, možda bi se opet svašta desilo. To ja ne mogu odgovoriti na to. Šta je prouzročilo, ja ne znam, ali je do tad sve bilo dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ja o tome i govorim, gospodine C-1141.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ja mislim da je Jugoslavija do tada bila jedna, bar za mene najljepša zemlja na svetu.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Pa to ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ljudi su živeli u slozi, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja ne govorim o Jugoslaviji, ja govorim samo o svom slučaju i mjestu, šta se u mom mjestu desilo. A šta je dalje bilo, ja ne znam, ko je to naredio, ko je počinio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi možete da kažete da znate šta se dogodilo sa tim ljudima koji su ostali posle vas u domu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Mogu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na osnovu čega možete da kažete da to znate, a ovo drugo ne znate, a vi niste bili prisutni?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Mogu. Mogu jer su ljudi koji su preko rijeke, jedno kilometar, ni toliko preko rijeke Une sa bosanske strane, oni su živi svjedoci, oni su čuli jauke i pucnje. I ti su svi ljudi tu nađeni i iskopani i svi su prepoznati. I šta sad još treba?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kad su ti ljudi nađeni i iskopani i prepoznati?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Poslije 1990. godine i ne znam tačno, 1996., 1997. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1997. godine?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne znam tačno kad je izvršena ekshumacija, posle, kad smo se vratili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, vi kažete da je to bila neka kolektivna grobnica pored reke, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je tela iskopano tada iz nje?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Svih 43 koji su prepoznati, a bilo ih je još u toj grobnici, jedan, ne znam koliki broj. Bilo je, jer su navodno dovedeni i tu pobijeni i drugi, iz drugih sela, iz sela Cerovljana, a kad su dovedeni, ne znam, jer nisu bili u Vatrogasnom domu dok sam ja bio. Kad su ih pokupili, je li po noći ili ujutro rano, ne znam, uglavnom to je to. Ja za druge ne znam. Ja samo znam da je 43 osobe iz mog mjesta otjerano iz doma, nema ih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete, pred kraje pete strane pre ovog spiska, da je ekshumacija izvršena u martu i aprilu 1997. godine i 56 tela je tu izvađeno, a od tih 56, 37 je bilo identifikovano, kao i mnogi drugi seljaci i kao i vaša supruga. "Takođe sam bio prisutan", kažete, "kada smo identifikovali brojna tijela".

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: A ne. Otkud ću ja identificirati, kad od tih 43 osobe čak, ovaj, nekoliko osoba nisu mogli identificirati, jer nisu došla njihova djeca koja su negdje u Njemačkoj (Germany), Švicarskoj (Switzerland). Oni nisu identificirani, ali su zakopani tamo, a ja i supruga nismo mogli nikoga prepoznati, jer to nije niko od naše rodbine. Nemojte to da me pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine C-1141, ja uopšte ne tvrdim ništa šta ne piše u vašoj izjavi. Evo, ja ću vam pročitati.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Pročitajte.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Pročitajte.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pročitacu vam vrlo precizno: "Ekshumacija masovne grobnice u Bačinu u martu i aprilu 1997. godine je rezultirala iskopavanjem 56 tijela. Od tih 56 tijela, 37 je identifikirano. Zajedno sa mnogim drugim seljanima i sa ženom, ja sam takođe prisustvovao na licu mjesta kada se radila ekshumacija i mi smo identifikovali niz leševa. Od 43 ljudi koji su bili zatvoreni u Vatrogasnom domu, 20. oktobra leševi sledećih ljudi su bili iz Hrvatske Dubice". Zatim dajete spisak 18 imena i prezimena. Evo, to piše u vašoj izjavi. Ja sam vam pročitao svaku reč. Je li to tačno ili nije? Je li to vaša izjava?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Izjava moja, ali nije spisak taj. Vi nemate spiska pravog. Nemate, ja ne znam zašto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam ni ja, gospodine C-1141.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: 43 osobe koje su na spisku su iz mog mjesta ubijene i od njih 43, većina je identificirana. Ja ni jednu nisam identificirao, jer nije mi rodbina. I to tvrdim da je tako. A ako nešto drugo vi imate napisano, to ja ne stojim iza toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali, gospodine C-1141, ja nemam ništa drugo napisano osim ovoga šta mi je dato kao vaša izjava koju ste vi potpisali.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude.

SUDIJA MEJ: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to vaša izjava?

TUŽILAC GRUM: Imam ovde dokazni predmet broj 344 koji je dobio gospodin Milošević. To je rukom napisani spisak.

SUDIJA MEJ: Shvatili smo poentu. Imamo dokazni predmet koji je ušao kroz ovog svedoka. Možemo li da pređemo na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je, molim vas da završimo prvo sa ovim. Nije sporno, bez obzira što vi kažete da ovo nije tačno, pretpostavljam da nije sporno da je to bilo marta i aprila 1997. godine kad je vršena ta ekshumacija, to piše ovde u ovoj izjavi, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: 1997. godine je bilo, ali se ja ne sjećam je li to u proljeće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A tvrdite da su oni ubijeni 1991. godine, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, prošlo je šest godina.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su bili sahranjeni na obali reke u nekoj kolektivnoj grobnici svi, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ma ima mjesto gdje su bili. Zna se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ma ima mjesto gdje su bili zakopani, sahranjeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pa da li je moguće posle šest godina da vi prepoznate bilo koga tamo, posle šest godina.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne, ne, ne. Ja nisam nikad tvrdio da sam ja nekoga prepoznao. Rodbina je prepoznala, rodbina, moje komšije, susjedi su prepoznali svoje očeve, a ja nisam, otkud ću ja prepoznati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li mislite da posle šest godina zakopani na obali reke u toj vlažnoj ...

SUDIJA MEJ: To nije stvar koju treba da odgovara ovaj svedok.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Mej. Recite mi, molim vas, gospodine C-1141, pošto vi govorite o svom boravku u Vatrogasnom domu, posle toga ste u bekstvu, vi ništa od ovoga šta kasnije tvrdite niste videli?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nisam vidio, jer nisam bio s njima, ali sigurno je, sigurno, dokazi postoje. Ja nisam vidio, ali su osobe koje su sa mnom bile pronađene. I kad su me, objasnio sam, kad su me ponovo uhvatili saznao sam tad, to je, znači, u ponedjeljak naveče, saznao sam da ih više nema u Vatrogasnom domu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste saznali u ponedjeljak uveče da nema nikog u Vatrogasnom domu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li iz toga možete da zaključite da su oni tada odvedeni i ubijeni?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Sigurno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete, ako biste tako već zaključivali, bar da naslutite šta je mogao biti motiv za takav jedan suludi, suludi postupak da neke, kako ste rekli, starce i starice neko odvede i strelja, ljude različitih nacionalnosti i tako dalje? Šta je mogao biti razlog za to?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Stvarno ne znam i mene čudi šta je mogao biti razlog i ko je to naredio, po čijoj je to volji, samovolji urađeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta bi iko mogao da dobije iz toga da se pobiju ti ljudi, u vreme kad tu čak nije bilo ni sukoba ni bilo šta drugo?

SUDIJA MEJ: Svedok je odgovorio da on ne zna. On je isto tako iznenađen kao i svako drugi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine C-1141, vi govorite o tome da ste posle čuli da su ti ljudi stradali, vi ne svedočite o njihovom stradanju, jer o tome ne znate ništa, je li tako ili ne?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ma kako ću svjedočiti o stradanju ljudi kad nisam bio na tom mjestu gdje su oni stradali, ali postoje živi ljudi koji su čuli jauke i pucnjavu na tom mjestu, oni su identificirali mjesto i oni su javili da se tu kopa i tu je nađeno. I to tačno navode dan, datum i jutro i sve kad se to desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja sam želeo da konstatujem da vi o tome ne svedočite, jer vi o tome ne znate ništa, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nije tačno. Ja sam bio s njima, njih nema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije sporno po onome šta kažete, da ste bili u Vatrogasnom domu, ali vi ste posle toga bili u bekstvu, posle toga uhapšeni, ispitivani i opet pušteni.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne, nisam ja, kud sam ja prošao i kako sam ja slučajno ostao, to je druga stvar. Za mnom je potjera bila, jer ja sam jedini živi svjedok toga događanja, toga događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, molim vas, pošto vi niste prisustvovali tome događaju ...

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ubijanju nisam prisustvovao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate išta o tome ko je izvršio taj zločin?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne znam i to se stvarno stalno pitam i zašto je izvršen i ko je izvršio. Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ne znate ko ga je izvršio, ne znate zašto je izvršen?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne znam zašto je izvršen. To je samovolja, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od koga ste saznali da su ti ljudi bili ubijeni, ti koji su bili s vama u Vatrogasnom domu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Od koga sam saznao? Pa eno živih ljudi koji su isto preživjeli i koji su izvedeni u toku nedelje. Izvedeni, ne znam kako su izvedeni, rodbina neka, ko li, kako, ne znam, ima jedan lugar, jedna konobarica i da ne nabrajam, ima spisak, sve, izvedeni i, eno, živi su. I oni se čude zašto su ih pobili, zašto ih nisu pustili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto se i vi čudite, pretpostavljam da i drugi, i ja, na primer, možemo da se čudimo zašto su ti ljudi pobijeni i ko ih je pobio. Vi ne znate odgovor ni na pitanje ko ih je pobio, ni na pitanje zašto su pobijeni.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Jer nisam vidio, jer nisam vidio ko ih je ubio, nisam vidio, jer da znam ko ih je ubio ...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, da li se osporava, to bi nam pomoglo da razjasnimo ova pitanja, da li se osporava da je ovih 43 ljudi, čiji su leševi ekshumirani, zapravo ubijeni u oktobru 1991. godine kao što se tvrdi? Da li je to činjenica koju osporavate?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mislim da je apsurdno da uopšte postavljate takva pitanja. Kako bih ja mogao znati šta se dešavalo?

SUDIJA MEJ: Nemojte da komentarišete na takav način. Naravno da ne znate, ali na kraju ovog suđenja mi ćemo morati da donesemo neku odluku o ovakvim događajima i moraćemo da odlučimo šta se desilo na osnovu dokaza koji su ovde izvedeni. Sporna pitanja će da budu razjašnjena ukoliko znamo šta se tačno osporava, a šta se prihvata kao činjenica. Naravno, ne morate da odgovorite, ali da bismo uneli malo jasnosti u pitanja pred ovim Sudom, bilo bi korisno kada bismo mogli da znamo da li vi osporavate da se ovo desilo ili ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, toliko je, kao što vidite i po izjavi svedoka neobjašnjivo da se tako nešto desilo, a i ne zna ko bi mogao to učiniti. I sigurno da može postojati pretpostavka da su ti ljudi stradali u raznim drugim okolnostima, a ne da su jednostavno dovedeni u Vatrogasni dom i posle pobijeni. Neverovatna je konstrukcija da neko neke babe i dede skupi u Vatrogasni dom i posle ih strelja. Jednostavno, neverovatno je. Zato mi se čini, po osnovu zdravog razuma ...

SUDIJA MEJ: Možda je neverovatno, ali pitanje je da li se desilo ili ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja uopšte ne sumnjam da ovaj čovek iskreno govori o tome šta mu se desilo u Vatrogasnom domu. On opisuje Vatrogasni dom, ali ono šta se posle toga dogodilo, on ne zna i ne može tvrditi nešto šta ne zna. U tome je suština.

SVEDOK C-1141: Ono što sam preživio, što sam vidio mogu tvrditi, gospodine Miloševiću. Nije mi jasno zašto vi toliko insistirate na nečemu što vama nije jasno, a ja sam vam rekao da ne znam ko je ubio, ali su ubijeni, ubijeni.

SUDIJA MEJ: Svedoče C-1141, vi ne morate da nagađate o tome. Gospodine Miloševiću, imate još malo manje od 10 minuta za vaša ostala pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine C-1141 ...

SUDIJA MEJ: Samo jedna stvar za zapisnik, obraćam se svedoku: ne morate da nagađate o tome. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne govorim ni o kakvim špekulacijama. Ja pokušavam da ustanovim, gospodine Mej, da svedok ne svedoči o onome šta je video, nego svedoči o onome šta se pre toga dogodilo, šta može, a ne mora ukazivati na takav razvoj događaja, a da je razvoj događaja toliko neverovatan, da se tako nešto desi u mirnim okolnostima o kojima govori svedok. Ja jednostavno postavljam pitanja šta je drugo moglo biti uzrok stradanja ovih ljudi. Ako su oni ekshumirani, ako su nađeni mrtvi posle šest ili sedam godina, pretpostavljam da je to tačno i ne ulazim u to, nego pokušavam da odgonetnem šta je moglo biti uzrok pogibije tih ljudi, jer su mi ova objašnjenja koja svedok nudi jednostavno neverovatna. Vi ste rekli da

je tu bilo, gospodine C-1141, da je tu bilo i Srba i Hrvata i Muslimana. Ko su ljudi koji su pušteni, tih 10 koji su pušteni za vreme dok ste vi bili tamo? Jesu li oni isto različitih nacionalnosti?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li mi onda možemo da isključimo, da isključimo da je razlog mogla biti nekakva nacionalna pripadnost, razlog zašto su ti ljudi ubijeni?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ubijeni su i Srbi i Hrvati, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Samo dva Srbina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, koliko može da ima značaj, mera može da ima značaj, ali su ubijeni svakako i Srbi i Hrvati, nije sporno?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se može zaključiti da to nije imalo, da to o čemu vi govorite nije bilo zasnovano na nekoj osnovi nacionalne mržnje, a i vi ste bili uhapšeni, vi ste Srbin?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mogli ste i vi biti ubijeni. Da li, prema tome, možemo da zaključimo da nije reč bila o nekakvoj nacionalnoj mržnji zbog koje je neko nekoga hteo da ...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, moraćemo na kraju suđenja da donesemo odluku o tome. Svedok može samo da kaže šta je video. Ono šta možete da ga pitate, mislim da ste to već uradili, ali da obezbedimo da to učinite ponovo, da omogućimo: da li ste, svedoče, imali bilo kakvu predstavu o tome šta bi mogao da bude uzrok, razlog za ovo ubijanje?

SVEDOK C-1141: Stvarno ne znam. Ja sam razmišljao i stalno razmišljam šta bi bio uzrok. Ja mislim da je to samovolja nekolicine ljudi. Zašto su to uradili, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li uopšte možete da ukazete na to čija je to mogla biti samovolja?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Od tih osoba, kako da ne bih mogao, od tih osoba u mom mjestu, a da li su dobijali kakva uputstva sa strane, ja to ne znam, ali te osobe su bile u mom mjestu, sad ih tamo nema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, molim vas precizirajte, pošto vam je ovde postavljeno pitanje o toj brigadi u vašem mestu, ja sam onda intervenisao, vi ste odgovorili da ih je bilo 31, 32 policajca, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To nije brigada. Pa nemojte to govoriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja sam upravo to tvrdio da nije brigada.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To je bila policija, posebno je bila policija u mjestu, a posebno je bio jedna brigada, čini mi se, šta li je, ili bataljon vojske koja je držala liniju od Jasenovca do Sunje, uz rijeku Savu. To je nešto drugo. I oni su imali štab i oficire i komandanta i sve ostalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Prema tome, to što kažete da je bila linija, hoćete da kažete neka vrsta fronta, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Vjerojatno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije imalo vezu s događajima u vašem mestu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A tih 30, 31, 32, koliko ste rekli, policajca, to su bili vaši policajci, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To nisu bili moji policajci, to su bili policajci iz milicije, jedan dio iz mjesta, a jedan dio, ja stvarno nisam znao otkud su došli. I svi su nosili i svi su nosili na rukavu "milicija", natpis, "Milicija SAO Krajina". I vozila koja su vozili isto su imali napisano "Milicija SAO Krajine".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, tamo u Vatrogasnom domu je li vas čuvala milicija ili to šta ste nazvali "vojnici", a što su bili isto tako lokalni ti teritorijalci vaši?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Lokalni, ali oni nisu bili u toj milicijskoj, policijskoj uniformi, nego su bili, rekao sam u kojoj uniformi, ali to su stvarno bili rezervisti. Rezervisti, koliko sam ja čuo. Kome su pripadali, ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali ti rezervisti su bili ljudi koje ste vi poznavali i koji su iz vašeg mesta?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, molim vas, samo da raščlanimo ove dve stvari: milicija koja je vas posle toga uhapsila i saslušavala, nije vam učinila ništa nažao, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nisu me tukli, nisu, čudili su se i taj koji je ispitivao mene čudio se zašto se mene optužuje i ko to mene optužuje. Ja sam pitao, a on mi nije htio reći, nije htio reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to znači milicija koja je vas bila uhapsila čudila se zašto ste vi ...

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne milicija, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, taj što vas je ispitivao.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa je li to bio policajac?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne znam, bio je u civilu, ali koliko sam ja saznao da je on neki istražitelj, šta li, inspektor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, istražitelj, inspektor u policijskoj stanici, nije bitno i on vas je pustio, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nije me on pustio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ko vas je pustio?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Pustila me je jedna grupa tih drugih koji, mještana, dečaka, pustili su me i to po noći, krijući.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Je li vama išta nažao učinila policija?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nije, osim toga što su me strpali u Vatrogasni dom, jer su oni znali, jer su njihovi ljudi imali spisak i po kome su išli po selu i sve pokupili i prozivali, prozivali u Vatrogasnom domu. Kad god je smjena straže bila, vršena je prozivka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali prozivka u smeni straže, a čuvari u Vatrogasnom domu uopšte nisu bili policajci, nego teritorijalci, je li tako?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Tako je, tako je, a ko je njima naredio, ko im je to dao, ne znam. Vjerojatno su bili povezani sa policijom, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pretpostavka je da policija u to nije bila umešana, a da su umešani teritorijalci.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: I jedni i drugi, ovi su čuvali, a oni su dotjerali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovi su mogli imati zaista zadatak da dovedu ljude na sastanak, otkud vi znate?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Mogli su i ja sam pretpostavio da je to trebao biti sastanak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Neko je njima rekao pozovite te i te ljude na sastanak.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja pretpostavljam da je tako trebalo biti, ali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je pretpostavka oko koje se slažemo i vi i ja.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Dobro, nema ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, šta tu onda ima, šta tu ima policija Krajine u vezi sa celim ovim događajem koji vi dalje pretpostavljate da se dogodio, kako se dogodio?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Pa koje Krajine? Ma ja govorim o svom mjestu, policija je iz mog mjesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači šta ima veze policija iz vašeg mesta sa tim događajem koji se dogodio naknadno i za koji vi vezujete neke rezerviste koji su takođe iz vašeg mesta?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ma nije tačno da su to rezervisti uradili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je uradio?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Policija nas je pokupila, odvela u Vatrogasni dom, a čuvali su nas rezervisti. Ko je njih dalje preuzeo i šta je bilo, ja nisam vidio. A sad da vam kažem još jedno, gospodine Miloševiću, samovolja je bila 100 posto. Ljudi su radili šta su htjeli, svi. I ta osoba, ne znam kako da ga nazovem, taj koji je bio nadležan za policiju, ne za vojsku i rezerviste, za tu policiju je bio u bjekstvu, a on se sukobio, njegovi ljudi su, ne znam koliko, sukobili su se sa policijom općine Kostajnica i jedan je od policajaca od općine Kostajnica poginuo. Zašto su se sukobili? Jer je taj htio da taj naš dio odvoji i pripoji Bosanskoj Dubici. Eto to je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' shvatate da govorite o tom ludilu i besmislicama u tom građanskom ratu i neka lokalna usijana glava hoće vaš deo da pripoji Bosanskoj Dubici. Ko je to njemu naredio?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Je, je, to je to. A zašto, ko je to njemu naredio ili pod čijom direktivom se to radi, ja to ne znam.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, moramo da privedemo ovo kraju, jer ste već iskoristili vreme koje vam je dato i malo više, ali možete da pitate još dva pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine C-1141. Gospodine Mej, pa ovo pokazuje koliko je apsurdno, vi ste mogli tako da dovedete svedoka koji je bio na Baliju (Bali) i da svedoči o ...

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Nećemo da slušamo takve komentare koje ne biste trebali da iznosite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li danas živite u Hrvatskoj Dubici?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, da li je tačno da danas u Dubici od 2.500 Srba koliko ih je živelo pre rata živi svega tridesetak? Je li to tačno?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je bilo pre rata, koliko sad živi?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja ne znam tačno koliko je bilo prije rata. Tada je bila cijela općina, nekad kad je bila kao općina brojala je negdje oko

3.000, bliže 4.000 stanovnika. A od tog broja, po mom, ja ne znam tačno, to po mome negdje je moglo biti 50 posto Srba, pola – pola Hrvata i Srba. A sada u tom našem mjestu živi mnogo više Srba nego što vi spominjete i svakim danom sve više. Sad su se počeli vraćati i kuće im se obnavljaju, ali je mnogo veći broj koji su već tamo, nego što ste vi iznijeli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ih je, to je malo mesto?

SUDIJA MEJ: Neću da dozvolim da ovako nastavimo i nećemo ovako da nastavimo sa unakrsnim ispitivanjem. Imali ste dovoljno vremena za ispitivanje. Da li amikusi imaju kakvih pitanja?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da, uvažene sudije. Ja bih samo, ako svedok može da da nekoliko objašnjenja u vezi sa ovim dokumentom koji je uveden već kao dokaz, uz prethodnu napomenu da zaista ja ne dovodim u pitanje da su svi ovi ljudi izgubili živote. Mene interesuje sledeće, gospodine svedoče: vi ste rekli da su ta tela iskopana iz te masovne grobnice u martu i aprilu 1997. godine?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Oni jesu iskopani, je li to bilo u martu ili aprilu ja ne znam, ali 1997. godine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Tako ste rekli u vašoj izjavi koju ste dali 8. novembra 2000. godine.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Mene interesuje kad je ovaj spisak koji se nalazi pred vama, kad je on sastavljen. Ovu izjavu ste dali Tužilaštvu suda u novembru 2000. godine, a kada je ovaj spisak koji imate ispred sebe urađen, jer se ne vidi, na njemu postoji sve, samo nema datuma kad je napravljen?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Sad ću ja da kažem datum. Ovaj spisak je prepisan sa spiska originalnog koji sam napravio, koji sam napravio 1991. godine kad sam uspio ponovo izići iz tog zatvora, gdje sam bio dva dana i dvije noći. Kad sam uspio izići tada sam napravio listu. Prebačen sam u Bosansku Dubicu i tamo sam ja bio par dana kod prijatelja i sastavio sam taj spisak, odnosno ne ovaj nego spisak koji je od mene uzela policija, ne znam zašto im je trebalo i ja sam tražio da ga vrate. Međutim, šta se desilo, nisu mi vratili i ja sam onda sio poslije, sio sam sa suprugom i tačno znam, tačno

znam ko je bio iz koje kuće. Najviše oko moje kuće, bilo je jedno šestoro ljudi, tri muškarca i jedno šest, sedam žena, starica i točno znam gdje su otprilike bili u Vatrogasnom domu, jer je tri puta u jednom danu, tri puta je čitan spisak. I evo, to je to.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas nešto drugo pitam. Kad ste, dakle, ovaj spisak napravili, ovaj spisak?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ovaj sam ja spisak sebi napravio poslije negdje devedeset, ja ne znam, 2000. godine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 2000. godine? Zašto nema datuma, samo vas to pitam?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Zašto nema datuma?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ja sam taj spisak sebi pravio da imam. Ima datum, ima na onom spisku, na originalu, samo nije mi vraćen. Zašto bi bio datum?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas samo ... Evo zbog čega vas pitam: časne sudije, molim vas, samo još jedno pitanje. U vašoj izjavi koju ste dali istražiteljima u novembru mesecu 2001. godine, vi ste naveli da ste prepoznali samo 19 ljudi.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Nije tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja imam tu izjavu ovdje.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ma nije tačno, ja nisam nikoga prepoznao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne, nego ste kazali "sledeći pokojnici su bili iz Hrvatske Dubice" i naveli ste 19 imena, a ne 43.

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: E, naveo sam. Hajte se vi sjetite, hajte se vi sjetite, recimo, kad vas neko pita koliko nas je bilo tad i tad. Hajte probajte da se sjetite. Ja sam one bližnje oko sebe, one koje sam znao, susjede svoje, ja sam njih naveo. Međutim, bilo je ljudi, ovdje su ljudi iz čitavog mjesta.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ako ste radili po sećanju, onda ste trebali da kažete to i istražiteljima Tribunala. Da li vam je neko diktirao ovu listu?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Zašto? Ma ne, zašto bi meni neko diktirao taj spisak, zašto bi diktirao? To sam ja sam pravio još sa suprugom, jer ona je bila više njih poznavala. Ja sam isto znao, ali to su stariji ljudi i ona je znala više ljudi nego ja, ja znam mlađe. Ja sam to pravio, niko nije diktirao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Po sećanju? Hvala. Hvala, časni Sude.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine svedoče, na pitanje gospodina Miloševića rekli ste da ste se vratili 2. oktobra i da ste tom prilikom pobrojali 12 kuća koje su bile u plamenu. Moje pitanje za vas je poznajete li vi vlasnike tih 12 kuća i recite nam da li su to bile i hrvatske i srpske kuće ili samo kuće vlasnika jedne nacionalnosti?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: To su bile kuće pretežno hrvatske, a bile su i dvije kuće iz mješanih brakova, mješani brakovi. Kao što je i moja trinaesta zapaljena, ali ona nije tada u tom vremenu bila zapaljena, u tom desetom mjesecu, ona je posle zapaljena.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su prema vašem shvatanju rezervisti, odnosno ljudi u vojnim uniformama u Vatrogasnom domu bili pod komandom Borojevića?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: E to ne znam, to ne mogu reći.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Izjavili ste da Borojević nije bio iz Hrvatske Dubice. Jeste li ikad imali priliku da ga čujete kako govori?

SVEDOK C-1141 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM: To je sve, časni Sude.

SUDIJA KVON: Gospodine C-1141, za vreme unakrsnog ispitivanja rekli ste, citiram "ali postoje ljudi koji su i dan danas živi, koji su čuli krike i pucjavu, oni su identifikovali dotičnu lokaciju i javili da su tamo pokopani oni drugi i ovi su zaista tamo i nađeni". Moje pitanje je sledeće: kako to da nije bilo moguće ranije sprovesti ekshumaciju, odnosno kako da je do toga došlo tek šest godina kasnije, s obzirom da su postojali svedoci koji su mogli da identifikuju dotičnu lokaciju? Dakle, zašto do toga nije došlo ranije? Možete li nešto u vezi sa ovim da nam kažete?

SVEDOK C-1141: Mogu. Nije i meni je nejasno zašto, jer se znalo mnogo prije nego što su oni otkriveni, izvađeni, ekshumirani, mnogo se prije saznalo i locirano mjesto gdje je. Zašto nije to rađeno odmah ili brže, ja to ne znam,.

SUDIJA KVON: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Dosta je bilo reći o činjenici da su ljudi koji su bili odvedeni u policijsku stanicu bili iz redova i Hrvata i Srba i Muslimana. U odgovoru na jedno pitanje optuženog vi ste rekli da se sve to odvijalo na 100 posto arbitraran način, proizvoljan način. Možete li vi da objasnite kako to da je tako nešto sprovedeno na samovoljan način, dakle bez obzira na etničko poreklo ljudi koji su bili izvrgnuti takvom tretmanu?

SVEDOK C-1141: Prije svega, nisu odvezeni u policijsku stanicu, nego u Vatrogasni dom, a drugo, zašto se to desilo, zašto, to mi nije ni dan danas još jasno.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Ako želite da nastavite, izvolite.

SVEDOK C-1141: Jer do tada, do tada smo svi, nismo se ništa razlikovali ni jedni, ni drugi, ni treći, ni Srbi, ni Hrvati, ni Muslimani, sve je bilo isto. Gradili smo zajednički to mjesto, izgrađivali i stvarno je malo čudno kako se mogao naći netko ko u jednom momentu, tako, nikoga ne pozna, ni komšiju, ni susjeda i ako je hteo da uradi nešto, kad je već nešto namjeravao, zašto nije mogao da ih strpa u vozilo, u autobus i da ih odveze u Bosnu, jer je u Bosni tada bilo mirno ili da onda iz Bosne pređu u Hrvatsku. To mi stvarno nije jasno, nego pokupiti ih iz čista mira pod maskom "idemo na sastanak", a sastanka nije bilo. Bila je nedelja i ništa nisu dali, ni vode, ni jesti, čitav dan. Naveče, ja sam saznao da nešto nije dobro i ja sam uspio, uspio da odem, ali oni su ostali tamo i njih više nema. Sigurno oni nisu dočekali pravo jutro, ponedjeljak, kako bih rekao, pravo jutro. Negdje tamo, oni su pred zoru otjerani i ubijeni.

SUDIJA ROBINSON: U redu, hvala vam.

SUDIJA MEJ: Gospodine C-1141, zahvaljujem vam se što ste došli da svedočite pred Međunarodni sud. Ovim se završava vaš iskaz i sada možete

da idete. Pre nego što pozovemo sledećeg svedoka, hteo bih da nešto raspravimo na privatnoj sednici.

(privatna sednica)

SUDIJA MEJ: Neka svedok položi zakletvu.

SVEDOK C-060: Svečano se zaklinjem da ću govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ovom svedoku je obezbeđena zaštita, pseudonim i zaštita lika i on će da bude proveden kroz proceduru kao C-060. Da bi se izbeglo da njegov identitet bude obelodanjen, moraću da zatražim privatne sednice za izvesne stvari tokom njegovog svedočenja, a kada ćemo da se bavimo događajima iz prošlosti koji bi mogli da razotkriju njegov identitet. Sada bih zatražio privatnu sednicu kako bih ova pitanja iz prošlosti prešao što je moguće pre.

(privatna sednica)

sekretar: Časni sude, ponovo smo na otvorenoj sednici.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine C-060, u vašem svedočenju interesovali smo se za područje opštine Podravska Slatina. To je severoistok, kao što možemo da vidimo na mapi, Zapadne Slavonije, ali pre nego što nastavite sa svedočenjem recite nam da li su Srbi ikada preuzeli Slatinu, da li su Srbi ikad preuzeli vlast u Slatini?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vraćamo se na 1990. godinu i na izbore u Slatini. Da li je SDP, pod rukovodstvom Ivica Račana, pobedila na tim izborima?
SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi procenili da je Račan umeren čovek ili ekstremista?
SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne, on je umjeren čovjek. Nisam mogao da procjenim da je ekstremista po ničemu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U tim istim izborima HDZ je pod rukovodstvom Franje Tuđmana dobila koji procenat glasova, ako se sećate?
SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Mislim da je na nivou republike dobila 30, a kod nas na području općine negdje, pretpostavljam, do 30, možda 20 i neki postotak.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prema popisu koji je sproveden 1991. godine, kakva je bila nacionalna podela i u kom procentu? Recite nam prvo koliko je bilo Hrvata, a zatim koliko je bilo Srba u Slatini?
SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Hrvata je prilikom popisa 1991. godine je bilo 57 procenata, a Srba 35 procenata,, odnosno 34,5 procenata, ostali su bili Jugosloveni, Mađari, Česi i drugi, dakle tih osam procenata ostalih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prelazim na partiju SDS u Zapadnoj Slavoniji. Početkom 1991. godine, da li je jedan čovek po imenu Ilija Sašić zauzimao jedan važan položaj?
SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se sećate koji tačno je položaj on imao?
SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Koliko ja znam, bio je član Regionalnog odbora SDS-a za Zapadnu Slavoniju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prvi predsednik partije u vašem mestu, Podravska Slatina, je bio ko?
SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Gospodin Milun Karadžić.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav je bio odnos između ove dvojice? Da li je jedan rukovodio drugim?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da. Po svemu sudeći gospodin Karadžić je bio, na neki način, manipuliran od strane Ilije Sašića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je Ilija Sašić odigrao neku ulogu u pozivanju dobrovoljaca i ako jeste, koga je on kontaktirao, mislim ne samo na dobrovoljce već i na naoružavanje?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Časni Sude, moram da objasnim da je u to vrijeme gospodin Ilija Sašić prethodno bio sudac Općinskog suda u Slatini, a potom ili paralelno sa tim, veoma angažiran u Savezu komunista, u komitetu, u rukovodnoj strukturi Saveza komunista Slatine, da bi neposredno posle toga, ne znam sasvim precizno da li 1990. godine, ali pretpostavljam da jeste, odlazi iz suda i postaje advokat. Uz njega je vezano dosta, po mome iskustvu, po onome što sam ja čuo u lokalnoj zajednici, dakle na području Slatine, a kasnije i šire u Zapadnoj Slavoniji, dosta vezano osnivanje Srpske demokratske stranke, inauguriranje ljudi koji su bili na čelu te stranke, dosta je vezano bilo razgovora od domaće populacije o nabavci naoružanja prije nego što su formirale jedinice Teritorijalne odbrane. Naročito pripadnici Teritorijalne odbrane sa tog područja su govorili i vezivali ime gospodina Sašića uz nabavku, ilegalnu nabavku tog naoružanja, a po onome koliko znam, gospodin Sašić je kontaktirao i veoma utjecajne ljude na području Beograda, Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Kao neki pokazatelj njegovog položaja, da li je došao trenutak u aprilu ili maju 1991. godine kada je Gorana Hadžića uhapsila hrvatska policija i započeli su pregovori o njegovom puštanju, sa Franjom Tuđmanom?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je Sašić odigrao neku ulogu u tim pregovorima?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, gospodin Sašić i Veljko Džakula su pregovarali sa gospodinom Tuđmanom oko puštanja ovih ljudi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Strana 4, paragraf 7. Pomenuli ste gospodina Džakulu. Kakvi su bili njegovi stavovi, bilo o mirnom rešenju ili nečem drugom, kakvi su bili njegovi stavovi u poređenju sa stavovima Sašića? Da li je bilo ko od njih bio povezan sa Šešeljem?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Koliko ja znam, a poznavao sam obadvojicu, doduše gospodina Džakulu sam upoznao 1992. godine, ali iz odnosa te dvojice moglo se videti da nisu, da tako kažem, na istoj strani. Naime, gospodin Sašić je bio radikalniji u organizovanju Srba u pružanju otpora ili da ne kažem u vojnom pogledu, militantnom, dok je gospodin Džakula zagovarao liniju koja je, rekao bih, prije svega, afirmirao pokojni doktor Rašković, a to je bila jedna mirovna opcija, jedna demokratska opcija u kojoj je trebalo pregovarati, pregovarati i pregovarati. Tako je barem on predamnom znao zastupati tu tezu. U tome je razlika bila između te dvojice gospode.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Taj čovek, Šešelj, da li se ikad pojavljivao u vašem području, a ako jeste, tačno gde i sa kim?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: U oktobru 1991. godine, u oktobru, sad ovog momenta se ne mogu, časni Sude, sasvim precizno sjetiti, ali sigurno je da je to bio novembar ili oktobar 1991. godine, prije bih rekao novembar. Gospodin Šešelj je bio u pratnji gospodina Vukelića, Sašića i još neke gospode, Bojičića, sad ovog momenta ne mogu ovako na brzinu da se sjetim svih, u Voćinu. Ja sam ih vidio, naime, u Voćinu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, recite nam nešto o napretku partije SDP i SDS, kako se to razvijalo? Da li je u junu došlo do opadanja u članstvu partije SDP kada su članovi počeli da prelaze u partiju SDS?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da. Opće je poznato da je 1990. godine, kako se to voli obično isticati, na prvim demokratskim izborima u Hrvatskoj pobijedio HDZ na čelu, na nivou republike, na nivou države. Međutim, kod mene u Slatini pored SDP-a i HDZ je učestvovao u izborima. Tada još SDS-a nije bilo. No, nedugo zatim, poslije maja 1990. godine, kad su bili ti izbori završeni, ne znam u kom periodu, to sam i naglasio, da li koncem 1990. godine ili početkom 1991. godine, formira se SDS u Slatini. Tada, dakle, posle formiranja SDS-a, članovi SDP-a koji su dobili mandat u Skupštini kao SDP, prelaze i formiraju klub SDS-a, čime dovode u pitanje većinu u Parlamentu, dakle, većinu u Skupštini od strane SDP-a. U tome je, to ste me pitali, ako sam dobro razumio. Dakle, članovi SDS-a su otišli u stranku SDS-a iz SDP-a.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je time HDZ došla u poziciju da postavi jednog poverenika i da li je taj čovek bio Ante Šimera?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, gospodin Ante Šimera dolazi za povjerenika Vlade Republike Hrvatske za općinu Slatina, negdje početkom juna 1991. godine ili koncem maja 1991. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, odgovorite samo sa da ili ne na ovo pitanje: da li je niz vodećih ljudi Srba na vodećim položajima bio smenjen od strane tog Ante Šimera?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možemo li sada da pogledamo kartu koja je dokazni predmet i koji smo već konsultovali u nekoliko prilika? To je tabulator 10 u postojećem dokaznom predmetu broj 326. Mislim da je ovde sam svedok uneo neke oznake. Karta je savijena na takav način da vam bude zgodno da pogledate onaj deo koji nas zanima, a to je Zapadna Slavonija. Ne morate da rasklapate celu kartu. Ovde je original za spis. Zahvaljujem se i molim da se jedan primerak stavi na grafooskop za svedoka. Ne morate da rasklapate, donesite meni i ja ću to da uradim. Ovo je karta, svedoče C-060 koju ste vi sami označili, napravili ste razne oznake koje ćemo kasnije da razmotrimo. Koje je to područje koje ste zaokružili crvenom ili narandžastom bojom?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: To je ovo područje koje ću sada pokazati. Ova narandžasta linija koja označava područje općina Novska, Pakrac, Daruvar, Grubišino polje, Virovitica, Podravska Slatina, Orahovica, Požega i Nova Gradiška.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta je predstavljalo to područje, šta je to bilo?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pa to područje predstavlja, u stvari, Zapadnu Slavoniju. Ovdje sam se borio, uključujući dio Novske kod Jasenovca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako bismo mogli da vidimo još gornji desni ugao, odnosno Podravsku Slatinu? Vi ste nam rekli da je ovo Zapadna Slavonija. Međutim, Podravsku Slatinu Srbi nikad nisu zauzeli. Ona je ostala u hrvatskim rukama, je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da. Ne samo Podravska Slatina nego i Virovitica i Grubišno Polje i Orahovica, mislim na mjesta, sami gradovi nisu zauzeti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Autonomna Oblast Zapadna Slavonija, da li je ona uspostavljena i održala svoju prvu sednicu čini mi se 30. oktobra 1991. godine?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, 30. oktobra 1991. godine na Zvečevu je održana prva konstituirajuća Skupština Zapadne Slavonije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Veljko Vukelić je bio predsednik Skupštine, a Veljko Džakula predsednik Vlade, za zapisnik ove stvari da naznačimo. Da li to tačno?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: Vratićemo se na ovu kartu jer ste i neke druge stvari tu označili. Možemo da je ostavimo tamo za trenutak.

sekretar: Izvinite, gospodine Najs, dokaz broj 326, tabulator 10, tako ćemo da označimo ovaj dokazni predmet.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je Zapadna Slavonija od svog osnivanja imala veze s Beogradom putem Sašića i ostalih?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, naravno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakve je kancelarije ona imala u Beogradu i šta su one otkrivale o prirodi odnosa između Zapadne Slavonije i Beograda?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Časni Sude, Biro Zapadne Slavonije u Beogradu, jer tako se zvao taj ured, po mome iskustvu i mom saznanju naročito kasnije, a pretpostavljam da je tu funkciju vršio i ranije, imao je za ulogu koordinacija pomoći, potreba, aktivnosti ljudi iz Zapadne Slavonije i onih koji su vršili tu pomoć koja je tražena, sinhronizirali i upućivali prema Zapadnoj Slavoniji, bez obzira kakvog je oblika ta pomoć bila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da nam date primere, na primer o nafti, benzinu koje je dostavljao NIS, Naftna industrija Srbije?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Kad je u pitanju Naftna industrija Srbije, onda je to bilo sa Republikom Srpskom Krajinom koja je imala svoje urede u Beogradu, kancelariju za vezu, gdje je nekoliko ministarstava nekakve najosnovnije potrebe izvršavalo. Ono što ja znam, tu je bilo Ministarstvo obrane, Ministarstvo pravosuđa, a kad je u pitanju Naftna industrija Krajine, Naftna industrija Srbije ona je, ovaj, snabdjevala potrebe ljudi, organizacija

iz Krajine u Beogradu, odnosno na području Srbije i najvjerojatnije tu naftu slala, jer ja znam bar dio nafte koji je došao u Slavoniju, došao je putem Naftne industrije Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U kolikoj je meri finansijski sistem RSK, odnosno Zapadne Slavonije bio integrisan sa jugoslovenskom valutom i finansijskim sistemom?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Kao što znate radi se o 1991. godini kada funkcioniše, egzistira na cijelom području bivše Jugoslavije dinar kao platežno sredstvo. Dakle, kad je monetarno pitanje ovdje, onda su sve bivše republike koristile dinar, pa tako je taj dinar korišten i u Zapadnoj Slavoniji, odnosno u Republici Srpskoj Krajini, a sama Zapadna Slavonija, kao dio Republike Srpske Krajine, kasnije je i uvezana u jedan podsistem na bazi te valute, dakle, dinara, što znači da je direktno morala biti kontrolirana ili vođena od strane Narodne banke Jugoslavije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada prelazim na neke stvari koje se tiču vašeg vojnog iskustva, pre nego što pogledamo vojnu situaciju na terenu u predmetno vreme. Do 1991. godine oružane snage Jugoslavije su se delile na JNA i Teritorijalnu odbranu, pri čemu je svaka republika imala svoju organizaciju Teritorijalne odbrane, je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vremenu koje je prethodilo događajima koji nas ovde zanimaju, da li je došlo do migracije hrvatskih vojnika iz JNA, bilo u hrvatsku Teritorijalnu odbranu, bilo u paravojne jedinice?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, to je bilo opće poznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kad je reč o srpskim vojnicima, kakvi su bili njihovi prelasci? Slični?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne, Srbi u principu nisu odlazili iz sastava JNA, a kad je u pitanju onaj dio Srba rezervista, dakle oni koji nisu bili direktno angažirani u JNA, oni su formirali teritorijalne jedinice na području gdje je bilo većinsko srpsko stanovništvo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su oni imali ikakvu finansijsku podršku, te jedinice i ako jesu, od koga je ona stizala?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ako mislite na jedinice Teritorijalne odbrane, one su imale, zapravo pripadnici tih jedinica Teritorijalne odbrane Srba dobivali su platu u obliku ili pod imenom "naknada za vojnu vježbu".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je isplaćivao te plate?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Plaće za Zapadnu Slavoniju isplaćivao je pozadinski organ komande Petog korpusa u Banja Luci.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vrat ćemo se na taj korpus za koji trenutak, a sada nam recite u samoj Slatini, da li je jedan deo Teritorijalne odbrane obučila i opremila JNA?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da. To je jedan specifičan oblik koji je potrebno malo razjasniti. Naime, u isto vrijeme su egzistirala dva oblika Teritorijalne odbrane: jedan koji je na nivou svake republike organiziran, pa tako i na nivou svake općine. A jedan dio Teritorijalne odbrane, to su jedinice koje su popunjavane za potrebe JNA koje su bile za više općina, sa više općina angažirani rezervisti da bi se formirala jedinica. Konkretno, u jedinici u kojoj sam ja bio, dakle, svi oni ljudi rezervisti kao ja, sa moje općine smo bili organizirani u jedinici zajedno sa pripadnicima takve jedinice sa Orahovice, Našica i činili smo takvu jednu brigadu. Ta jedinica je imala aktivni komandni sastav za razliku od ovih drugih jedinica po općinama. Nas su opremali, obučavali u jedinicama i u kasarnama JNA. Dakle, profesionalni sastav JNA nas je obučavao, dok je ova Teritorijalna odbrana imala vlastite programe obuke i sami su organizovali na nivou i u okviru općina vlastitu obuku svojih jedinica. Ako sam uspio načiniti razliku, tako mislim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Teritorijalna odbrana, došli smo do paragrafa 13. Pogledajte, molim vas, kartu. Možete da se poslužite ovim pokazivačem i da pokažete neke detalje koji će sudijama da budu od koristi. Gde je bila smeštena ta konkretna jedinica, odnosno gde je bila komanda ili Glavni štab Teritorijalne odbrane za Zapadnu Slavoniju?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Samo trenutak. Bilo je, prije svega, dakle u početku, na području općine Pakrac u selu Brusnik. To je nekih šest kilometara od Pakraca, a potom na ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da to ne može da se vidi na karti.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Nema natpis, ali postoji, mjesto postoji, Brusnik i udaljeno je tako kako sam rekao, od pet do šest kilometara od Pakraca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, hvala.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Kasnija komanda Glavnog štaba Teritorijalne odbrane Zapadne Slavonije je bila na Zvečevu, preciznije u Rekreacionom centru "Zvečevo" koji je udaljen nekih 10 kilometara od Vočina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U jednom motelu na vrhu brda u Omanovcu, da li je bila smeštena i jedna komanda Banjalučkog korpusa, komanda jedinice Banjalučkog korpusa?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, nedaleko od, evo upravo ovdje, nedaleko od toga mjesta, sela Brusnik, bila je komanda jedne brigade Banjalučkog korpusa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Govoreći o Glavnom štabu Teritorijalne odbrane za Zapadnu Slavoniju, znam da možete da nam date sva potrebna imena, ali recite nam prvo da li je iko od njih imao status aktivnog vojnog lica JNA?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Osim pukovnika Trbovića, niko nije imao aktivan status, mislim na prethodne one koji su obavljali tu funkciju. Oni nisu imali, niko osim pukovnika Trbojevića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kada je on preuzeo komandu i do kada je ostao na tom položaju?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Negdje početkom novembra je došao pukovnik Trbović i preuzeo funkciju komandanta Glavnog štaba Teritorijalne odbrane Zapadne Slavonije i ostao je do kraja, kad kažem "kraja", mislim na egzodus i odlazak Srba sa tog područja, mislim na općinu Daruvar, Slatina, sve do Pakraca. Do polovine decembra je ostao na toj funkciji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste nam rekli ko su bili njegovi prethodnici. Možda bi bilo dobro da se kaže, za zapisnik, da li su to bili Veljko Vukelić, Milan Lončar i Miša Petković? Dakle, da li su oni bili na tom položaju pre nego što ga je preuzeo Trbojević?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je iko od njih imao nadimak "Munja"?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Od njih ne, ali gospodin Boro Lukić je imao taj nadimak.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vratićemo se kasnije na njega, a sada prelazim na paragraf 14 na šestoj stranici. Kao što znate, postoje neki navodi u vezi sa zločinima koji su počinjeni u Zapadnoj Slavoniji, a koji se nalazi i u optužnici po kojoj se vodi ovo suđenje. Časni Sude, ja ću ovim da se pozabavim na otvorenoj raspravi. Zasada samo ću da zamolim svedoka da nam pokaže na karti gde se nalazi Četekovac. Izvinite, ovo ćemo da razmotrimo na otvorenoj sjednici, a kasnije ćemo da se vratimo, odnosno da pređemo na privatnu sednicu.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ovdje gdje ja držim ruku ili u opisu između sela Balinci i Mikleuš. To možete vidjeti na karti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaša saznanja o događajima koji su se tamo desili dolaze iz raznih izvora, a jedan od tih izvora su i novine.

SUDIJA MEJ: Sudij Robinson (Robinson) ima problema sa ekranom. To već traje čitavu nedelju i krajnje je vreme da se ovaj problem reši, mislim na Sekretarijat (Registry). Ovo bi trebalo odmah da se reši i ovo nema nikakve veze sa strankama u postupku, već sa organizacijom Suda.

TUŽILAC NAJS: Ne znam da li je išta bolji onaj ekran na kraju. Na žalost, ova karta ne sadrži sva mala mesta o kojima govorimo, pa ona ne mogu da se nađu. Mogu li da nastavim?

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine C-60, jedan od izvora vaših saznanja o onome šta se dogodilo u Četekovcu jesu i novine, je li tako? Možete da odgovorite samo sa da ili ne?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vreme ovih događaja o kojima će sudije da slušaju i od drugih svedoka, recite nam ko je bio glavni, ko je bio odgovoran na terenu, po onome šta vi lično znate?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Po onome šta ja znam, bili su odgovorni gospodin Boro Lukić, Boro Radosavljević i gospodin Bojičić Rajko.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Podsetite, molim vas, sudije na kojim su oni položajima bili u vreme događaja, odnosno u septembru 1991. godine?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: To vrijeme se poklapa sa mojim dolaskom. Naime, taj incident se poklapa, negdje u to vrijeme sam i ja došao na područje Voćina i formalno nisam znao koje uloge imaju, ali iz onoga što sam znao, shvatio sam da se nalaze sva trojica u štabu Teritorijalne odbrane općine Slatina, u štabu koji je brojao negdje oko osam ili možda 10 lica. Da je u okviru tog štaba bila i vojna komponenta i civilna komponenta i da se iz tog štaba komandovalo sa tim jedinicama, odnosno sa eventualnim aktivnostima nekih od tih jedinica, pa tako i prilikom tog incidenta u Četekovcu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Vraćićemo se na to, a sada paragraf 17. Naime, o paragrafu 14 i 16 razgovaraćemo na privatnoj sednici. Recite nam da li je Vojislav Šešelj viđen u području Voćina? Kao što će Pretresno veće da vidi, Voćin se nalazi jugozapadno od Podravske Slatine na raskrsnici dva puta. Da li je Vojislav Šešelj viđen u tom području krajem oktobra ili početkom novembra meseca i ako jeste, ko ga je vidio, odnosno s kim je viđen?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja sam već napomenuo, časni Sude, da sam opet, ne znam precizno da li je bio oktobar ili je to bio novembar, ali svakako držim prije da je bio početak novembra, vidio sam gospodina Vojislava Šešelja u pratnji gospode Sašića, Veljka Vukelića, Bojičića i još neke gospode koje ili se ne mogu trenutno sjetiti ili ih nisam poznavao, u Voćinu naravno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Je li otišao i na neka druga mesta, ako se sećate, istog dana?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, čuo sam da je posjetio Miokovićevo, odnosno sada se to zove Đulovac, a poslije da je bio u Okučanima, naravno tim putem se i vratio, ali da se navodno zadržao tamo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Biće mi dovoljan odgovor sa da ili ne za sledeće pitanje. Da li je išta ukazivalo na prisutnost Belih orlova, paravojne grupe u tom području u to doba? Da ili ne?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na to ćemo posle da se vratimo. Paragraf 18. Dok ste još uvek bili prisutni u tom području, jesu li četiri hrvatska civila ubijena u Voćinu ili u blizini Voćina negde oko 7. decembra?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da. Ja sam u Voćinu bio do 8. decembra, a 7. sam čuo da su nestali. No, nisam tada znao da su ubijeni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na detalje tog incidenta vратиćemo se kasnije. Dolazim do dela pod naslovom "Voćin". Da li se navodi da su neka krivična dela počinjena u tom delu? Naime, da li ste vi pre 13. decembra koji se povezuje s tim ubistvima u Voćinu, videli u novembru 1991. godine da se nešto dogodilo u kući porodice Matanči koji će kasnije da postanu žrtve ubistva?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da. Vidio sam negdje u drugoj polovici novembra, pod konac novembra, pratio sam jednu moju prijateljicu kući i prije kuće Matanči, nekih možda 100 metara sreli smo tri dobrovoljca. Ne bismo ih možda odmah ni uočili, bilo je malo prolaznika u to doba i naprosto smo sreli ljude koje smo, za koje smo znali da su dobrovoljci, ali nismo znali kome pripadaju, ni ja ni gospođa koju sam pratio. Kad smo nakon jedno tih 100 metara došli do kuće Matanči, uočili smo nešto neuobičajeno. Naime, na svim prozorima je gorjelo svjetlo, a tamo nije bilo struje i obično je svjetlo bilo diskretno u svim kućama, jer je bilo na svijeću. No, tek nakon jedno sat vremena možda, možda kraće, na buku sa ulice izašli smo iz kuće i vidjeli da ta kuća gori. Onda smo bili, zapravo ja sam bio uvjeren da su ta tri momka, ta tri dobrovoljca najvjerovatnije podmetnuli taj požar. Teško je bilo bilo koga dovoditi u to, ako se uzmu pogotovo okolnosti pod kojima se to odvijalo tada i s obzirom da sam tamo bio, dosta dobro sam poznavao te okolnosti. Ta gospođa, ja sam se interesirao, ti stari ljudi iz porodice Matanči tada nisu bili u kući, nego su se bili negdje sklonili. Kasnije sam čuo da su ubijeni 13. decembra.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se taj datum poklapa, manje-više, sa odlaskom srpskih snaga iz tog područja i ako da, možete li da nam opišete, šta su mediji javili o odlasku tih snaga?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Prije svega morao bih, časni Sude, da objasnim situaciju u samome mjestu Voćin.

SUDIJA MEJ: Ja sam siguran da ste vi vrlo dobro upoznati s tom situacijom svakako, ali molim vas da se ipak koncentrišete tačno na pitanje i pokušate

da odgovorite što je moguće kraće i sažetije. Ja znam da vi želite da nam pomognete što je moguće više, međutim, imajte na umu da nam je vreme ograničeno. Stoga ću da zamolim tužioca da ponovo postavi pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, svakako. Da li se datum ubistva porodice Matanči i drugih poklapa sa odlaskom srpskih snaga, donekle?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, poklapa se.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mediji su to komentarisali na obema stranama. Kakva vrsta komentara je dovela do odlaska srpskih snaga?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Mediji su objavili da idu velike snage hrvatske vojske i policije na to područje. To su preuzeli srpski mediji, čime se stvorila dodatna psihoza na tom području i bilo je potrebno veoma malo da taj narod kompletno krene sa tog područja i tako se i dogodilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je pukovnik Trbović na bilo koji način učestvovao u svemu tome, odnosno u ovim događajima u medijima?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pukovnik Trbović je rodom iz jednog malog mjesta kod Voćina, rođen je u Lisičinama i za njega se vezuje da je, u stvari, on pokrenuo cijelu stvar. Taj narod, bar, vezuje to, da je gospodin Trbojević pokrenuo narod iz svoga sela Lisičina, a time je lančano uslijedila akcija ljudi iz drugih sela sa tog područja, dakle i Voćina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Saznali ste nešto o onome šta se možda desilo u Voćinu kada su ubijeni Matanči i drugi. Pre nego što vas zamolimo da kažete sudijama nešto o tome, morate da nam ispričate koji su izvori ovih vaših saznanja. Da li ste to saznali od stanovnika tog područja? Samo da ili ne.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su ti stanovnici prema onome šta su vam rekli očevici događaja ili su i oni o tome saznali od nekog drugog?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne, bili su očevici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam puno. Kada ste slušali te priče, da li ste saznali nešto o ljudima po imenu "Simić"? Ako jeste, kakva je bila ta informacija, da li je to bila informacija iz prve ruke, od očevidaca ili ne?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, saznao sam od ljudi koji su ih navodno prepoznali. Radi se o dva mladića iz porodice Simić.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. I na kraju, da li ste saznali nešto o nekom Ivanoviću i ako jeste, ponovo nam recite kakav je bio izvor vaše informacije? Da li je to bio očevidac ili ne?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, od ljudi koji su ih poznavali, jer su oni iz susjednog sela, ti Ivanovići.

TUŽILAC NAJS: Časni sude, u ovim okolnostima bih zamolio da svjedok o tome ukratko ispriča.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, recite nam šta ste saznali o tome napadu, kako se to odigralo?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Radi se, naime, časni Sude, o tome da se toga 13. decembra kompletno stanovništvo iz 22 sela oko Voćina povuklo, dakle i civili i vojnici u pravcu Zvečeva, odnosno Kamenskog, odnosno Pakraca i dalje prema Bosni. Tom prilikom, po kazivanju, po onome što sam čuo od očevidaca, izvršeno je niz ubistava civila hrvatske nacionalnosti u Voćinu i to, rekao bih, u jednom području duž ceste kojom su se kretali vojnici i civili kad su se povlačili. Tako da je to, od pravca, recimo kada bih vam pokazao na karti, od sela Lisičina pa kroz Voćin, taj dio puta i kroz glavnu ulicu u Voćinu, prema pravcu Đedovice, odnosno prema centru Voćina. U tome dijelu, po onome što sam ja saznao, najviše ili svi ti civili su poubijani po dvorištima, pred kućama, a neki i u kućama gdje su zalazili, po onome, koliko sam shvatio, dobrovoljci, što je očigledno netko morao pokazati čija je to kuća. O tome je kasnije i dokumentovano. No, prva verzija koju sam ja čuo, to je bila od ljudi koji su se povukli, dakle koji su bili u egzodusu preko Bosne prema Srbiji. Kasnije, pa i sada kad susrećem neke od tih ljudi, ta verzija je potvrđena od tih ljudi koji su to doživjeli i vidjeli praktički pojedinosti toga zločina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju prelazimo na ulogu dvojice članova porodice Simić i ulogu nekih Ivanovića, čoveka po prezimenu Ivanović?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pripisuje se bar dio tih zločina, naročito na potezu ceste, na pravcu ceste od sela Popovac prema centru Voćina, da je jedna grupa maskiranih ljudi koje su prepoznali mještani bez obzira što su bili maskirani, pripadala porodici Simić iz Voćina i porodici Ivanović iz Popovca. Ti su ljudi navodno, po dvorištima kad su vidjeli nekoga od tih

pripadnika hrvatskih, hrvatskog naroda pucali po njima i poubijali ih po dvorištu. To je bila ona informacija koju sam ja dobio od nekih mještana koji su to vidjeli, odnosno prepoznali neke od tih ljudi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Paragraf 22. Posle povlačenja Srba, da li su mnogi srpski muškarci u području Voćina uhapšeni od strane hrvatskih vlasti u vezi sa tim masakrom, a radi se o masakru 40 ljudi, kao što smo razumeli?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, svi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kako je njih tretirala hrvatska policija?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pa moram priznati da su hrvatska policija i pravosuđe povredili sva vlastita pravila ponašanja u odnosu na te ljude. Naime, surovo i nečovječno su postupali sa njima.

TUŽILAC NAJS: Hvala. Časni sude, prelazimo na Okučane. Imam dosta materijala kog sam sačuvao za privatnu sednicu, ali mogu da nastavim do 12.50, pa tek onda da zatražim privatnu sednicu, ukoliko to odgovara Sudu.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Menjali ste mesta prebivališta, sada gledamo jedan drugi deo područja, od decembra. Mislim da neću više uopšte da govorim o paragrafu 24, reći ću samo ovo. Što se tiče teme dobrovoljaca koji su operisali na toj teritoriji, uopšte govoreći, da li je general Vuković vama ikad išta rekao o svrsi i potrebi za dobrovoljcima na jednom delu teritorije?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, general Vuković je na moj zahtjev da se jedna grupa dobrovoljaca sa ribnjaka "Vrbovljani" izmjesti, ovaj, da se, da napuste privredne objekte da bi mogla privredna aktivnost da se odvija dalje, meni rekao da ostavim to, da oni trebaju i da to pitanje ne pokrećem više.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je on nešto pomenuo o potrebi za dobrovoljcima? Kome su oni potrebni?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, on je napomenuo da ti dobrovoljci trebaju, da oni imaju nekakve zadatke, posao. Nije rekao konkretno, ali je rekao da trebaju, što je očigledno da trebaju, Petom korpusu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da nam na karti pokažete gde su Okučani?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Okučani se nalaze na, evo upravo ovdje gdje pokazujem, a to je na autocesti između Novske i Nove Gradiške, negdje na jednakoj udaljenosti, odnosno nekih 15 kilometara prije Save i Bosanske Gradiške.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste saznali za neki obaveštajni rad kojim su se bavili oficiri bezbednosti u Okučanima u decembru 1991. godine? Gde su slali svoje obaveštajce?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, u Okučanima je bila jedna grupa oficira za koje je vezan informativni, obavještajni rad, kako se to već zove u toj terminologiji. To je bila, da tako kažem, javna tajna za taj lokalni dio. A ja s naslova posla koji sam radio, znao sam i nešto malo konkretnije.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, imamo samo jedan dokument koji bih hteo da prođem sa ovim svedokom, to je vrlo obiman materijal, dokazni predmet 327. Neću da tražim od vas da pročete sve strane tog dokaznog predmeta. Umesto toga, mi smo izvukli relevantne strane koje će da budu prezentirane kao posebni dokazni predmeti kroz ovog svedoka i nadam se da ćemo na taj način moći brzo to da obavimo.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja gledam sada rezime koje nam je dalo Tužilaštvo gde oni navode dokazne predmete sa njihovim tabulatorima, to je na strani 9. Videćete prvi i koji će da bude pomenut, to je dokazni predmet 327, tabulator 13, prilog 57 i ovde se postavlja pitanje da li je prikladno da ovaj svedok može da govori o ovoj vrsti dokumenta. Pre svega, postoje izvesne sumnje o samoj autentičnosti dokumenta kao i pitanje konteksta dokumenta.

SUDIJA MEJ: Prema ovom rezimeu, njemu su pokazani izvodi iz ove liste tako da pretpostavljam da može o tome da da komentar.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Pitanje koje treba da rešimo, po mom mišljenju, je pitanje verodostojnosti dokumenta i njegovog sadržaja.

SUDIJA MEJ: Trebalo bi da saslušamo gospodina Najsa kako on namerava da razmatra ovaj dokument.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Koliko ja vidim sa ove prve strane, to pitanje se samo perpetuira.

TUŽILAC NAJS: Ovde imamo nekoliko pitanja koja se postavljaju u vezi sa ovim dokumentom, ali prvo je pitanje vezano za Boru Lukića, poznat kao "Munja", mislim da je to pomenuo i ovaj svedok. A prilog 57, kako se ovde kaže, je bio nečitljiv u engleskoj verziji, ali je na BHS čitljiv. Međutim, ne treba sa time da se zamajavamo, možemo odmah da pređemo na tabulator 13, to je prilog 58 i možemo da pogledamo samo to. To je spisak pripadnika Teritorijalne odbrane i komentar ovog svedoka je nagovešten u rezimeu. Ovde se pominje određena osoba čije ime vidite ovde i poenta je vrlo jednostavna.

SUDIJA MEJ: Pretpostavljam da je suština prigovora u tome da komentar dokumenta glasi "možda je autentično".

TUŽILAC NAJS: Svedok je pogledao ove dokumente i izneo je svoje stavove o tome i sigurno odatle možemo da krenemo u ispitivanje.

SUDIJA ROBINSON: Vidim, gospodine Najsa, da sa druge strane to pokazuje koliko je njemu poznat ovaj dokument, ako se on oseća dovoljno uverenim da neke delove karakteriše kao autentične, a druge kao neautentične.

TUŽILAC NAJS: Možda mu kontekst pruža to uverenje, naravno neautentičnost može da ide u prilog optuženom, tako da to nije nešto šta možemo totalno da zanemarimo.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja se pitam da li je prikladno da se ovaj dokument uvodi kroz ovog svedoka kada on samo daje svoje komentare u smislu da to može da bude verodostojan dokument, a možda i nije. Da li ima smisla da se uvodi ovaj dokument, ako je sve šta on može da kaže u vezi sa njim

da prepoznaje neko ime? On može i onako da nam kaže ta imena i bez dokumenta.

SUDIJA MEJ: Ali ako je on bio pripadnik jedne jedinice i ako se uvode dokumenti koji navode spisak pripadnika te jedinice, onda on mora da ima pravo da da svoj komentar. To nije isto kao kada biste imali svedoka koji ni na koji način nije povezan za nekom jedinicom, a od njega se traži da je komentariše. Bilo bi bolje da saslušamo šta on kaže o tome i kakav je osnov za njegove komentare o raznim dokumentima.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da, slažem se.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, mislim da ste sasvim u pravu. Ti dokumenti su već postali dokazni predmeti i uobičajena je praksa da se svedoku dozvoli da da svoj komentar na dokumenta koja su ranije uvedeni. A ukoliko se pokaže da nisu autentični, to će da ide u prilog optuženom. Možemo sada da pređemo na dokumente. Prvi dokument ćemo da preskočimo, a drugi je ovde pogrešno opisan kao prilog. Pretresno veće već ima prva tri, tačnije prva dva. Molim vas da stavite pred svedoka dokument, ne prilog 58, već 57. To je spisak. Možemo li ovo da pogledamo, molim vas. Prva dva imena na ovom spisku su Borivoje Lukić i Vojnica Branko. Šta možete da nam kažete o toj dvojici?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pa mogu vam reći da su obadva iz Slatine i da obadvojicu poznajem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovaj Branko Vojnica, koji je on položaj imao i u kojoj jedinici, izvinite, kojoj partiji?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Vojnica Branko nije bio član SDP-a dok sam ga ja znao, kasnije u Republici Srpskoj Krajini je postao član Radikalne stranke i kao takav je ušao i u Parlament Republike Srpske Krajine, odnosno i za njenog predsednika Parlamenta. Toliko, ako ste na to mislili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Možemo li sada da pogledamo prilog 59. Naslov glasi: "Dobrovoljci iz posebnih jedinica Srbije". Možda bismo to mogli da stavimo na grafoskop. Šta vam ovde pada u oči u vezi sa tim imenima?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Prije svega, ova prezimena nisu uobičajena za moj kraj, iz kog sam ja.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, pre nego što nastavite, ja znam da ovaj rezime nije obavezujući, ali ovde piše da će on moći da označi neke delove koje smatra izmišljenim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, on će da govori o tome. Počeo sam sa drugim dokumentom, a kasnije ću da se vratim na to. Govorili ste o tome da ta imena nisu uobičajena u vašem kraju?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Većina tih imena, ali upućuju da, zapravo ja ne mogu prepoznati da bi ta neka prezimena bila, recimo, iz onih krajeva odakle sam ja, dakle iz Zapadne Slavonije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Izvinjavam se što ću da tražim to od vas, ali hajde da se vratimo na prilog 57. Znamo da ste vi izrazili mišljenje da možda ovde u ovom dokumentu ima delova koji su ili netačni ili krivotvoreni. Da li možete da nam kažete, naročito kao odgovor na pitanje sudije Robinsona, kakve su vaše sumnje u pogledu ovog dokumenta i na čemu su one zasnovane?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ovog dokumenta koji sada gledam?

TUŽILAC NAJS - PITANJE: Da?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja sam za ovaj dokument rekao i sada vama kažem, časni Sude, da je moguće da je relevantan. Ovo govorim iz razloga što pisanje ćirilicom ni u jednom kontekstu nisu koristili pripadnici hrvatske vojske, niti civilnih organa, niti oni poznaju to, bar u tolikoj mjeri. Zbog toga sam posumnjao. No, obzirom da se radi ovdje o nizu fotokopija, ja sam rekao da bi to moglo biti vjerodostojno. Ja ga, doduše, nikad nisam vidio, a gledajući hronologiju pisanja ovoga dokumenta, odnosno način pisanja, metodologiju kojom je pisan, rekao sam da bi mogao biti vjerodostojan, jer smo tako radili dokumenta. Zbog toga, to su razlozi zbog kojih sam rekao da bi to mogao biti vjerodostojan dokument.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako sam vas dobro razumeo, sama činjenica da je ovo napisano ćirilicom vama unosi neke sumnje, ali u drugim pogledima ovaj dokument vam se čini autentičan, je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da sada pogledamo, sklonite to sa grafoskopa, da pređemo na prilog 62. O ovome treba da kažemo dve

stvari. Ako pogledamo stranu 1, a to je naredba koju bi želeo da stavimo na grafoskop, molim da se engleska verzija stavi na grafoskop, naslov "Naredba". Ovde piše: "Na osnovu ukazane potrebe i smernica Glavnog štaba SAO Zapadna Slavonija, naređujem da se formiraju područna odeljenja stanica milicije Voćin", a onda još dalje sledi. Prvo je podruno odeljenje Slatinski Drenovac, a drugo je područno odeljenje Zvečevo. Ovde se, znači, radi o formiranju regionalnih, tačnije područnih odeljenja od strane Glavnog štaba. Da li bi ste mogli da nam date neki svoj komentar na ovo?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, časni Sude, ja sam napomenuo da je u samom početku štab Teritorijalne odbrane Podravska Slatina objedinjavao i vojnu i civilnu komponentu. Ovo samo potvrđuje, recimo takvu konstataciju, jer postavljanje civilne policije spada u civilni domen poslova, a ovde je to štab uradio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Drugi deo iz tog priloga, naslov glasi "Štab TO SAO Zapadna Slavonije - trebovanje". To je trebovanje za zaštitne maske, zaštitni ogrtač, tablete za dezinfekciju vode, u potpisu stoji "komandant TO, Borivoje Radosavljević". Šta vam govori ovaj dokument?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Govori da je Opštinski štab Teritorijalne odbrane Podravska Slatina napravio trebovanje kod Glavnog štaba TO Zapadne Slavonije, da mu da odgovarajući kontigent zaštitnih sredstava protiv bojnih otrova i ne znam ja, drugih hemijskih onečišćenja, odnosno bioloških otrova i tako dalje, gas maske, lični pribor za dekontaminaciju i tako dalje, kako već proizilazi iz tog.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju i to je jedini put da ćemo sa ovim svedokom da razmatramo neki dokument, radi se o prilogu 65. To je transkript jednog presretnutog razgovora između Teritorijalne odbrane Zapadne Slavonije i Podravske Slatine, između štaba za Zapadnu Slavoniju i štaba Podravske Slatine. Neću da prolazim ceo sadržaj, u engleskoj verziji naći ćete u redu 85, pominje se ime Milenko Stanković, u redu 96 kapetan Kulić i u redu 108 Milan Trbojević. Šta možete da nam kažete, gospodine, o ovim imenima, pošto se ona pominju u ovom šifrovanom radio razgovoru koji je presretnut i uključen u ovaj dokument?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Prepoznajem ime Milenko Stanković, a u tekstu gdje stoji pita kada može doći po ostali novac. Znam da je on nosio novac za pripadnike Teritorijalne odbrane, za slatinski region. "Nema razloga ni potrebe, da na bilo koji način mislite za mene, niti sam ja ikad ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pređite na sledeći dokument, molim vas, tačnije na sledeće ime, Trbović.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Trbović je komandant štaba Teritorijalne odbrane Zapadne Slavonije, pukovnik Trbojević i o njemu je riječ.

TUŽILAC NAJS: U redu. Časni Sude, nemamo vremena da sada ulazimo, da započinjemo materijal koji spada u privatnu sednicu. Preći ću na pitanja koja se tiču Teritorijalne odbrane u Slatini.

SUDIJA MEJ: Verovatno posle pauze za ručak, ne sada. Svedoče C-60, sada ćemo da napravimo pauzu za ručak, do 14.30. Molim vas da se tada vratite da nastavite sa svojim svedočenjem i molim vas da uvek imate na umu, tokom ove i svake druge pauze, da ni sa kim ne razgovarate o svom svedočenju dok se ono ne završi, a to uključuje i predstavnike Tužilaštva.

(pauza)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da svedoku date mapu. Hvala. Ovo sada možemo brzo da pređemo. Teritorijalna odbrana Slatine je bila stacionirana u Lageru Sekulinci do sredine oktobra kada je preseljena u Sekulince.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, to je upravo ovde.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je znači negde izvan Slatine?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, nedaleko od Voćina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači pre same Slatine koja je ostala u hrvatskim rukama, kako ste nam rekli. U početku je štab Slatine imao koliko članova?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Imao je, ja mislim, osam, ali moguće je da je bio neki više, nisam bio do detalja upoznat, ali znam, znao sam tada da je njihova ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, nije toliko važno. Boro Lukić Munja bio je komandant do 30. septembra 1991. godine, zatim je otišao i to gde, ako znate?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, otišao je sa jednom jedinicom za Zvečevo, na Zvečevo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Na njegovo mesto došao je Boro Radosavljević i ostao do 15. decembra 1991. godine?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav je njihov stav bio prema ljudima koji nisu bili članovi SDS-a krajem 1991. godine?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: U cjelini nepovjerljiv, ali i rekao bih, da ne kažem neprijateljski, ali, recimo, neprijatan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I najzad, Čeralije, podsetite nas na karti gde se to mesto nalazi?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Evo ovdje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Od 1. oktobra do 1. novembra komandant je bio ko?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Bio je gospodin Keleuva Dragomir.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Njega je zamenio?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Njega je zamjenio Bojčić Rajko.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jedinice Teritorijalne odbrane koje su bile podređene glavnoj komandi Teritorijalne odbrane bile su razmeštene po raznim mestima, na nekoliko lokacija. Možda biste mogli da nam date otprilike njihov broj. Koliko ljudi je bilo angažovano, na primer u Čeralijama? Koliko ih je bilo, otprilike?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Čeralije su obuhvatale, pored samog mjesta Čeralije, još i Rijence i Balince, ta dva sela. Dakle, mlađi ljudi koji su bili rezervisti TO, bili su u toj jedinici, u odredu koji se zvao odred "Čeralije". Bilo ih je negdje oko 150, ja mislim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Macute, možete li i to mesto da nam pokažete na karti i da kažete otprilike koji je broj pripadnika bio tamo?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, Macute su ovdje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Koliko?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Macute su obuhvaćale još i selo Smude i bilo ih je negdje oko 80.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Voćin koji je nešto veće mesto, koliko je tamo bilo rezervista?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Voćin je 1991. godine brojao 1.000 stanovnika i bilo je negdje, koliko je meni dostupno i koliko sam ja baratao podacima, oko 200 rezervista.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Lisičine?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Lisičine su sasvim na zapadu općine Slatina, evo ovdje, negdje oko šest, sedam kilometara od Voćina, a one su imale negdje, ja mislim između 80 i 100, zajedno sa Humom i Kuzmom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Slatinski Drenovac?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Slatinski Drenovac je ovdje, malo se ne vidi od ... Samo malo, samo malo dozvolite, to je već općina Orahovica, Drenovac je ovdje na samoj granici koja je označena crnom bojom, pa se ne vidi dobro, ali pripadao je administrativno općini Orahovica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je tamo bilo rezervista?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Bilo je negdje oko 120 rezervista, mislim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kokočak?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Kokočak je isto na području općine Orahovica i bilo je negdje 40 do 60 rezervista.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nema potrebe da se bavimo paragrafima "H", "N" i "G" pa ću preći dalje. Nakon masakra u Voćinu, da li je Autonomna Oblast Zapadna Slavonija nastavila da postoji? Zapravo i ako nije, što se zapravo dogodilo s ljudima koji su tamo bili?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja sam već prije pokušao da objasnim da je 13. decembra bilo povlačenje i naroda i vojske s područja Voćina i jedna od posljedice nekontroliranog ponašanja je bio i navedeni masakr. Ali u svakom slučaju nakon 13. decembra, ostalo je na području Voćina nešto Hrvata i po tim selima gdje je ostao po ko od starijih ljudi pripadnika srpske populacije. Dakle, 13. decembra je odatle otišlo i stanovništvo i vojska, mislim pripadnici Teritorijalne odbrane, da budem precizniji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Rekli ste nam dosta toga o dostavi oružja i municije od strane JNA, uključujući izvore kao što su Sašić i pričali ste takođe

o tome kako je Teritorijalna odbrana imala svoje oružje pre rata. Sada me zanimaju dve stranke, SDS i SRS. Jesu li oni imali kakvu ulogu u poslovima u vezi sa oružjem i municijom?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Srpska demokratska stranka, barem u početku kad je u pitanju naoružavanje, kada sam spominjao informacije koje sam ja od lokalnog stanovništva dobio vezano za nabavku naoružanja, gospodina Džakule, pardon Sašića, a vezani su i drugi ljudi koji su u okviru, najverovatnije SDS-a ili nekih grupacija SDS-a nabavljali naoružanje. A za Srpsku radikalnu stranku ja ne bi mogao reći bilo šta, na području Zapadne Slavonije kojem govorimo, u tom periodu, prvom, dakle, jer ona je osnovana tek negdje u 1992. godini u Okučanima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 33. Kažete da je Teritorijalna odbrana bila podređena JNA. Na kom nivou je postojao kontakt između Vukelića, komandanta Teritorijalne odbrane i generala Uzelca, a koji je bio komandant Banjalučkog korpusa?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Časni Sude, ja moram ovdje podsjetiti, ja nisam još ni jednom rekao da je Teritorijalna odbrana bila potčinjena JNA, nego da je imala odgovarajuće veze, te sam i objasnio. A kada je u pitanju ovdje kontakt Glavnog štaba Teritorijalne odbrane Zapadne Slavonije sa komandom Petog korpusa u Banja Luci, dakle konkretno sa generalom Uzelcem, sasvim je izvjesno iz informacija koje su meni bile dostupne, dakle iz kontakta sa ljudima iz Teritorijalne odbrane, jasno je bilo da je komandant, taj prvi komandant, gospodin Vukelić odlazio i kontaktirao sa generalom Uzelcem. Po kojoj osnovi, to mi nije poznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, ostatak paragrafa 33 ćemo da obradimo na privatnoj sednici. Govoreći o garnizonima JNA u području Zapadne Slavonije, oni se nalaze na vašoj karti, označili ste ih, ja mislim narandžastim krugovima. Stranica 12 rezimea, neću sada da govorim o svim ovim detaljima, osim ako se ne traži od mene, za sada vidimo na karti garnizon u Virovitici. Mislim da je reč o mešovitoj artiljerijskoj jedinici s većim brojem vojnika. Da li je ona bila podređena zagrebačkoj vojnoj oblasti, odnosno generalu Špegelju, kasnije generalu Rašeti?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, Slatina, možemo da vidimo, mala je jedinica, veliki broj srpskih vojnika podređen Varaždinskom korpusu, komandant general Trifunović.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Detalje o tome šta se dogodilo sa njim možemo da čujemo kasnije, ukoliko je to relevantno. Južno vidite Požegu i tako dalje, dakle "C" je Požega, južno otprilike 300 uglavnom srpskih vojnika, mešovita artiljerijska jedinica, oklopna vozila, deo Sarajevskog, ne izvinite, Tuzlanskog korpusa koji je bio pod sarajevskom vojnom oblašću, a kojom je komandovao general Kukanjac.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Našice, 60 kilometara istočno od Zvečeva. Hoćete li to, molim vas, da pokažete? Hvala. Hvala. 60 do 70 uglavnom srpskih vojnika, oklopna vozila i još dosta opreme pod sarajevskom vojnom oblašću, generalom Kukanjcem, komandant garnizona kapetan Dragojević. Zatim Daruvar, zapadno, manja kasarna, ali veliko skladište, priličan broj srpskih vojnika koji se na kraju sveo samo na 20, pod komandom pukovnika Marića, podređena zagrebačkoj vojnoj oblasti. Zatim, oprema je pripala brigadi "Jan Žižka", je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pripadala.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Transkript je nešto čudan u redu 80, ali mislim da možemo da ispravimo.

SUDIJA KVON: Gospodine Najš, izvinite, nisam u potpunosti ovo uspeo da pratim. Svedok nam uglavnom ovde pomaže u vezi sa geografijom, on bi trebao da svedoči u vezi sa kasarnama.

TUŽILAC NAJS: Da, imate pravo.

SUDIJA KVON: Molim vas da to onda razjasnite.

TUŽILAC NAJS: Da, ne radi se samo o geografiji. Radi se i o svedočenju o raznim kasarnama JNA i to će da bude dosta važno kada se budemo

pozabavili zločinima koji su se događali na terenu, kada vidite koliko je bilo snažno prisustvo vojnika u tom području. A on je upoznat sa svim tim i može da nam da dokaze.

SUDIJA KVON: Da i molim da to razjasnite kada dođete na konkretne događaje.

TUŽILAC NAJS: Da, na privatnoj sednici.

SUDIJA KVON: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Paravojska. Gospodine C-060, došli smo do paragrafa 36. Da li ste ikada identifikovali bilo kakve pripadnike paravojne grupe Frenkija Simatovića?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne, ni čuo nisam ni prepoznao, mada to ne mora zapravo značiti, jer nisu mi svi podaci bili ni dostupni, niti sam ja, ovaj, bio u poziciji i uloži da moram to da znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste u oktobru 1991. godine znali za prisutnost dobrovoljaca u Čeralijama koji su mogli da se povežu s nekom konkretnom strankom, odnosno nekim konkretnim pojedincem?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, susreo sam u komandi Teritorijalne odbrane, zapravo, bolje rečeno, pokazao mi je i upoznao me sa njima komandant Dragomir Keleuva koji je htio, valjda, time se pohvaliti ili ne znam. U svakom slučaju, ja sam ih vidio u njegovom prisustvu i pročitao dokumenat zbog kojih je, u stvari, kategorizirao takve kao "dobrovoljce iz Srbije".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dokument koji ste tom prilikom videli, da li ih je povezivao s nekom konkretnom osobom koja je organizovala te dobrovoljce i da li je u dokumentu stajalo kome su ti dobrovoljci bili podređeni?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Takav pristup gospodina Keleuve me je, ja sam ga pitao na koji način su utvrđene identifikacije, bilo je opasno za nas koji smo tamo da tako nekontrolirano, recimo, dođu ljudi na to područje. Onda mi je on pokazao jednu potvrdu o kojoj sam vam malopre govorio, gdje sam video da su to dobrovoljci iz Beograda, organizovani preko Srpske radikalne stranke. Na tom dokumentu je bila potvrda da se oni potčinjavaju komandi Teritorijalne odbrane na području Zapadne Slavonije i bilo je ime

čovjeka, njihovoga vođe, vođe tih 17 ljudi, bilo je ime toga čovjeka koji ih je vodio. Ja se nisam mogao sjetiti, ovaj, nisam se sretao često pa nisam mogao zapamtiti to ime. Ali u dva, tri navrata sam vidio osobu i mogao bih ga, na kraju krajeva i prepoznati, je l'.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Paragraf 37 rezimea sadrži jedno drugo ime, Radovan Novačić. Da li je moguće da se radi o istom čovjeku ili je to neka druga osoba?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, ovo ime, ime svakako, a moguće i prezime, asocira me na vođu te grupe.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je vođa te grupe tražio od vas pomoć u vezi sa obukom?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Komandant Keleuva je tražio od mene da radim nešto sa tom grupom. No, ja sam tu mogućnost odbio, naprosto zato što su me rasporedili na druge poslove, pa nije spadalo u moju nadležnost da bilo šta radim sa vojskom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su pripadnici ove grupe nosili uniforme JNA?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Nisu nosili ni uniforme ni oznake.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na ostatak paragrafa 36 ću kasnije da se vratim. Recite nam kakve oznake su imali dobrovoljci koje ste videli?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Neki dobrovoljci nisu imali nikakve oznake, ali dosta njih je imalo stari srpski grb na kapama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li čuli išta o prisutnosti Belih orlova u tom području i ako jeste, gde i pod čijom kontrolom?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, čuo sam da na području Voćina je smještena jedna grupa dobrovoljaca koja se zove "Bijeli orlovi". No, ja lično ih nisam, vjerovatno sam ih sreo, ali ne bih ih raspoznao između te dvije grupe. Oni su bili pod kontrolom Glavnog štaba Teritorijalne odbrane na Zvečevu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Pukovnik Trbović za kog ste čuli, kakav je njegov stav bio prema korišćenju dobrovoljaca?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pa pukovnika Trbovića sam i sreo i poznao, ali nisam, zapravo, ne znam kakav je njegov stav bio. Međutim, pouzdano znam da je u njegovoj nadležnosti bila komanda tim dobrovoljcima koji su došli, dakle, neposredno pod Glavnim štabom Teritorijalne odbrane Zapadne Slavonije, na Zvečevu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još nešto u vezi sa ovom osobom. U novembru mesecu 1991. godine, u mjestu Đulovac, odnosno Miokovićevo, u blizini Voćina, da li ste znali da postoje, da se tamo nalaze dobrovoljci iz Vojvodine?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Saznao sam, saznao sam kasnije sasvim slučajno iz informacija u štabu u kome sam ja bio u Voćinu, da se u Miokovićevu nalazi jedna grupa dobrovoljaca koja je pod komandom ili su i došli sa pukovnikom Trbovićem iz Novog Sada.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sad smo došli do kašarna i incidenata za koje vi znate, a u kojima su učestvovali dobrovoljci. Dakle, molim vas, pogledajte ponovo kartu. Vi ste narandžastom bojom označili njihov razmeštaj. Mislim da je to zapravo razmeštaj JNA u Zapadnoj Slavoniji 8. januara 1992. godine. Možete li ovo sve ukupno malo da pojasnite?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Kad se radi o prisustvu jedinica Jugoslovenske narodne armije na području Zapadne Slavonije, tada moram reći, časnici Sude, da su to bile jedinice Banjalučkog korpusa koje su bile na području općina Pakrac, Novska i Nova Gradiška, a na karti se to vidi žutim linijama povučeno ispod naziva imena Lipik, Pakrac, pa zapadno, odnosno desno, u zoni planine Psunj i južno prema nazivu Nova Gradiška, odnosno lijevo i to bi bilo zapadno na terenu prema nazivu Novska, odnosno općini Novska i Nova Gradiška, evo upravo tako kako sam pokazao i kako stoji na karti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nastojim da uštedim na vremenu, časnici Sude, samo trenutak. Molim svedoka da pogleda dokazni predmet 327. Molim da se engleska verzija stavi na grafoskop, tabulator 24. To je dokument koji niste videli kada ste se pripremali za svedočenje, to je pripremljeno posebno za drugog svedoka i to se odnosi na štab u Zapadnoj Slavoniji, upućeno je štabu Zapadne Slavonije. Tu vidite neka imena koja možete da prepoznate, je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, vidim ovdje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači na prvoj strani, prvoj strani na engleskom vidimo Žarković Krstu.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Žarković Krsta. Čakmak Rade.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na drugoj strani komandant Jovo Vezmar?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Vezmar Jovo, jeste.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na trećoj strani Mišo Petković. To su imena ovde sadržana i na takav način da izgleda da je dokument autentičan, je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, mogao bi biti autentičan, a što se tiče ovoga dokumenta, ja ga prvi put vidim i ovdje, jeste, ova imena neka od ovih ljudi znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je bio Jovo Vezmar?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Jovo Vezmar je bio načelnik policije u Pakracu prije rata, a u ratu je bio komandant štaba Teritorijalne odbrane, u početku samom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kažete da je bio komandant štaba Teritorijalne odbrane u početku. Da li je on neki period vremena proveo van tog područja? Da li je, na primer, bio u Srbiji neko vreme?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, Jovo Vezmar je bio u početku i više se nije ni vraćao, koliko ja znam, poslije kraja, recimo kraja 1991. godine nije dolazio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde je bio za to vreme, znate li?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja mislim u Beogradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeći paragraf 42 samo delimično. Da li je bilo nekih primera da su se mobilisali izbeglice Srbi, a ako jeste bilo takvih slučajeva, u koju su vrstu jedinica oni bili mobilisani?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, opće je poznato da su Srbi iz Krajine ili bolje, preciznije rečeno, iz Zapadne Slavonije na području Srbije bili mobilisani i upućivani nazad u teritorijalne jedinice u Krajinu.

TUŽILAC NAJS: Paragraf 44 zahteva privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo nekoliko pitanja, ako možete da nam pomognete, gospodine C-060. Odnos Gorana Hadžića ili njegovi kontakti sa Karadžićem? Možete li da nam kažete nešto o tome?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Mislim da je gospodin Karadžić bio mentor gospodina Hadžića i postoje brojni razlozi koji podržavaju tu moju tezu ...

TUŽILAC NAJS: Nastavite. Izvinjavam se, možemo li, molim, na privatnu sednicu?

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine C-060, da li znate kada je u Hrvatskoj osnovan HDZ?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne znam, ali mislim da je to bilo 1989. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete na strani drugoj, u četvrtom pasusu, da su oni 1990. godine bili, kako kažete, donekle agresivni, je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Molim vas, časni Sude, da gospodin Milošević bude precizniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da budem precizniji, u čemu se ispoljavala ta agresivnost? Na koji način?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja sam, časni Sude, u okviru prethodnog svjedočenja, prije podne, naglasio da je sa HDZ-om rastao val nacionalizma u Hrvatskoj. Ako je to odgovor, onda evo, tako bih ga formulisao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rastao talas nacionalizma? A da li je tačno da Srbi u to vreme nisu izražavali nekakve težnje koje biste mogli karakterisati kao nacionalističke?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja sam bio van političkih partija u to vrijeme i bavio sam se dosta složenim poslom u to doba, ali znam da javno se moglo čuti da se Srbi okupljaju oko novoosnovane stranke, Srpske demokratske stranke koja je učestvovala na izborima 1995. godine. Na čelu te stranke je bio gospodin, pokojni doktor Jovan Rašković. To je, uglavnom su mediji u Hrvatskoj tako plasirali kad je u pitanju bila aktivnost Srba u Hrvatskoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali shvatio sam iz onoga šta ste vi govorili, a i iz onoga šta su drugi govorili, a što se i meni čini da znam iz tog vremena, da je profesor Jovan Rašković bio veoma kategoričan zastupnik pozicije da se problemi rešavaju na miran način.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da je i Srbija, čini mi se da i to dobro znate, bila zastupnik pozicije da se problemi rešavaju na miran način.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: O raspoloženju i stavovima političkog rukovodstva Srbije iz tog perioda, teško da bih mogao ovdje preciznije odgovarati, bar kad su u pitanju Srbi iz Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste rekli danas pre podne da Srpske demokratske stranke nije bilo u izborima u Slatini 1990. godine.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne, nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su u Istočnoj Slavoniji, Baniji, Kordunu, odnosno u najvećem delu gde su živeli Srbi, oni pretežno svoje glasove na tim prvim izborima dali Savezu komunista Hrvatske, odnosno kasnije SDP-u?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, to sam već rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I koliko se sećam iz ovih podataka koje sam gledao, čak su imali 21, čini mi se, poslanika u hrvatskom Saboru na bazi tih izbora i na bazi liste SDP-a. Da li se toga sećate?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Te podatke ne znam koji broj je bio, ali znam da je u Saboru Srpska demokratska stranka ostvarila svoje učešće sa određenim brojem kandidata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Srpska demokratska stranka je ostvarila sa određenim brojem kandidata, ali neuporedivo manje nego što je, kad je o Srbima reč, ostvario Savez komunista Hrvatske 1990. godine. Da li se toga sećate?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste govorili jutros da su članovi SDP-a kasnije počeli da prelaze u SDS. A zašto su počeli da prelaze u SDS? Da li možete to u najkraćem da kažete, u jednoj ili dve rečenice najviše, da ne bismo gubili vreme?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Mogu, jednostavno je to. HDZ je imao vlast na nivou republike i lokalna vlast je bila najčešće inferiorna u tom pogledu, vjerovatno zbog toga i zaštite, mislili su vjerovatno zbog toga da zaštite srpski interes, da će to uraditi u nacionalnoj stranci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada ste vi osetili da se ugrožavaju srpska nacionalna prava? Da li je do toga došlo pre pobjede HDZ-a na izborima? Da li znate nešto pritiscima na Srbe, još u toj političkoj kampanji pred izbore, još od osnivanja HDZ-a, pa kasnije u 1990. godini i kako se to razvijalo?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Obzirom da smo mi bili prvi put u poziciji da se održavaju demokratski izbori, mnogi ljudi su bili tako zatečeni načinom izražavanja toga. No, činjenica je da je sve više u javnoj polemici nacionalno dolazilo do izražaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali s obzirom da su se Srbi opredelili za SDP u kome je svakako većina bila Hrvata, da li vam je logično da je razlog za to bio da su oni očekivali da će taj program SDP-a, čiji je šef onda bio Račan, da obezbedi neku zaštitu ostvarenja minimuma njihovih nacionalnih prava? Da li su oni to imali u vidu?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Srbi su u svakom slučaju vjerovali u program SDP-a, zato su i glasali za njega. Naravno da je tu u pitanju bila vjerovatno i njihova neka specifična prava koja su očekivali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete "njihova", što govorite u drugom licu množine, zar to nisu bila i vaša prava?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, to su bila i moja prava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda pretpostavljam da bi trebalo da kažete "naša prava", a ne "njihova".

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Vi mene pitajte precizno, ja ću vama precizno odgovoriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine C-060, a da li je po održanim izborima taj SDP pružio vama, znači Srbima iz Hrvatske, bilo kakvu zaštitu nacionalnih interesa i nacionalne ravnopravnosti, uostalom na kojoj su insistirali?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Očigledno ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je i taj SDP, odnosno bivši Savez komunista Hrvatske, po održanim izborima zastupao otcepljenje od Jugoslavije i praktično stavljanje, podrškom novom Ustavu, stavljanje Srba u status građana drugog reda, jer im je oduzeto pravo konstitutivnog naroda, status konstitutivnog naroda i počeli progoni, masovna otpuštanja i tako dalje? Je li to tako ili nije?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pa ja ne bih izvodio generalizaciju zato što ne znam dovoljno i nisam bio u političkim vodama da bih mogao to tako izvoditi generalno. Znam za konkretne događaje kod mene, a ako se dobro sjećam, na period koji vi govorite, podsjećate, odnosno pitate me, mislim da, kad je u pitanju nacionalizam, da je on imao priličnog maha i u drugim krajevima osim Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja vas sada pitam o Hrvatskoj. A da li su, pošto kažete niste se bavili politikom, niste se interesovali za politiku, ovo je već nešto potpuno materijalno ovo o čemu vas sad pitam, da li su vam poznata upravo iz tog vremena masovna otpuštanja Srba iz javnih službi, iz policije, pa čak i iz zdravstva i sa rukovodećih funkcija u privredi i tako dalje? Da li vam je to poznato?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to tačno?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste i vi otpušteni u tom talasu otpuštanja Srba i srpskih funkcionera?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne znam da li sam otpušten u tom talasu, ali sam otpušten 1. juna 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaš primer otpuštanja, pretpostavljam, nije bio usamljen primer?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, sve moji kolege su otpušteni kao i ja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi nekim svojim gestom ili nekim svojim ponašanjem protiv Hrvatske ili sa pozicija srpskog nacionalizma, na neki način izazvali to otpuštanje ili ne?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne, mojim ponašanjem sigurno ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su, dakle, ovi Srbi koji su se bavili politikom i bili u ovoj partiji SDP, glasali za nju s poverenjem koje im je izigrano? Da li su, možda, zbog tih razloga počeli da masovno pristupaju SDS-u i to tek kasnije, znači krajem 1991. godine?

TUŽILAC NAJS: Kako svedok može da odgovori na ovakvo pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa zašto da ne može?

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

TUŽILAC NAJS: On ne može da odgovori na ovo pitanje. Meni ne smeta što se razgovara o političkom aspektu ovog problema, to je u redu, ali svedok svakako ne može da odgovori na to zašto su neki ljudi glasali onako kako su glasali. Mora da postoji nekakva granica kod ovakvih tema.

SUDIJA MEJ: Da, ali činjenica jeste da je o tome bilo reči u glavnom ispitivanju i optuženi ima pravo ovo dalje istraži, ako, naravno, svedok može da odgovori, možda i ne može.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja znam za konkretne stvari u mjestu gdje sam živio, dakle u općini Podravska Slatina, da su neki od vodećih ljudi napustili tu partiju i otišli u Srpsku demokratsku stranku. Ne znam poimenično i konkretno navesti sad sve te ljude, ali znam da na toj konvenciji stranke, SDS-a, su bili ti ljudi koji su začudo do juče bili u Socijaldemokratskoj partiji, SDP-u, je l'.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine C-060, jeste li vi bili pre toga član Saveza komunista?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja sam do 1988. godine bio član Saveza komunista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li ste ikad posle toga bili član Srpske demokratske stranke?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Nisam nikad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste bili član bilo koje stranke?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne, ni jedne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači posle 1988. godine više niste bili ni u jednoj političkoj partiji?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ni u jednoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A recite mi, pošto na strani 3 u petom pasusu vaše izjave tvrdite kako se na prvoj osnivačkoj konvenciji Srpske demokratske stranke u Podravskoj Slatini razgovaralo o kulturnoj autonomiji i očuvanju nacionalnog identiteta srpskog naroda u Hrvatskoj, je li to tačno?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, ja sam tako informiran od onih koji su bili na konvenciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je tačno da prilikom te konvencije nije bilo nikakvih, kako bih rekao, ratnih pokliča ili pozivanja na oružani ustanak, već se govorilo o potrebi zaštite kulturnih interesa, kulturnoj autonomiji i, jednostavno, o očuvanju nacionalnog identiteta koji je bio ugrožen ovim šta smo maločas konstatovali?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, upravo tako, takav sadržaj otprilike sam ja čuo da je bio na konvenciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E onda mi recite, molim vas, pošto vi tvrdite u svojoj izjavi na strani 3, u pasusu 6, u kakvu su se onda to vrstu bande udružili Srbi koji su bili na toj konvenciji, kako vi tvrdite?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja nigdje nisam tvrdio da su se udružili u neku bandu, nego sam konkretno odgovarao koje oblike su oni formirali, vojnih, civilnih i nekih drugih struktura.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo kako vi kažete, prvi, to vam je treći odozdo pasus na strani 3: "Prvi razlog zašto mi se nije sviđala njihova ideja je to što je njihova nacionalna ideja bila tričava u usporedbi sa idejom koju sam do tada podržavao, a to je bila ideja bratstva i jedinstva. Ta ideja je bila mnogo šira i uključivala je multikulturalizam i ujedinjenje ljudi različitih nacionalnosti". Pa to je ideja na kojoj je bila zasnovana Jugoslavija koja je bila uspešna država. "Nije mi se sviđao njihov nacionalistički duh, ni to što su izazivali incidente, niti ljudi kojima se moglo lako manipulirati. Drugim riječima, udružili su se u neku vrstu bande". To vi tvrdite.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne, to vi tvrdite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ja čitam vaš ...

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Nigdje ne piše da sam rekao da je banda, ali možete da mi postavite konkretno, precizno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine C-060, molim vas ...

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pitajte me precizno, odgovoriću vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da pročitate ovo šta piše u vašoj izjavi, to je poslednja rečenica ovog pasusa koji sam možda nepotrebno citirao u celini, ali poslednja rečenica, od velikog slova, do tačke glasi: "Drugim riječima, udružili su se u neku vrstu bande". I to piše u vašoj izjavi.

SUDIJA MEJ: Da, neka se svedoku pokaže izjava.

TUŽILAC NAJS: I moramo takođe da vidimo gde se ti paragrafi nalaze u verziji na BHS.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U verziji na BHS-u, kako vi nazivate srpski jezik, neadekvatno i čini mi se uvredljivo, to se nalazi u poglavlju "Stvaranje SDS-a

u Zapadnoj Slavoniji i ličnosti”, to je naslov, a onda prvi, drugi, treći pasus, poslednja rečenica je ova koja govori o bandi.

SVEDOK C-060: Ja ovaj tekst, časni Sude, ovako nisam potpisao, nego na engleskom, a kako formulacija glasi na engleskom, ne znam, niti poznajem engleski, ali znam kako sam se izražavao i kako sam se mogao izražavati. No, o ovome, o ovoj formulaciji ima odgovarajuće objašnjenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je objašnjenje, gospodine C-060?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Objašnjenje je da ljude iz moje lokalne zajednice, ja 30 godina poznajem i znam veoma dobro s kojim ljudima bih htio da budem u neakvoj zajednici izražavanja i artikuliranja interesa mene, moje porodice i mojih bližih, a znam, isto tako, sa kojim ljudima nisam htio da budem i zato sam 1988. napustio stranku u kojoj sam bio 25 godina. Ti isti ljudi su išli, takvi, dakle, pojedinci, i nisu svi bili, ali dobar dio, jedan dio pojedinaca izmanipulirao je ne tako lošu ideju doktora Jovana Raškovića. Neki od njih su bili na toj konvenciji i sa njima ni tada, ni sada ni u buduće neću imati zajedničko ništa. To su ti ljudi. No, nisam, ne vjerujem da sam tako lakonski izrazio riječ “banda”, ne vjerujem bez obzira što to ovde piše. Ja sam potpisao izraz na hrvatsko-srpskom, ovaj, na engleskom, a ovi prijevodi, dozvoljavam mogu biti kojekako prevedeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste izjavu dali, pretpostavljam na srpskom jeziku, a ne na engleskom?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja sam izjavu dao u tekstu koji mi je predodčen, čini mi se da je bio engleski, tada kad sam ja potpisivao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vama nije dat tekst na vašem jeziku da ga potpišete?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Je dat poslije, ali ja to nisam, ovaj, nisam, kako bih znao reći, ulazio u to, jer nisu bile takve stvari u kojima bi povrijedio nečije pravo ili na drugi način da ulazim u detalje, interpunkcije ili neke druge preciznosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja mislim da ovo kako vi kvalifikujete Srbe u Hrvatskoj, da se udružuju u bande, ne spada u interpunkciju, a spada, čini mi se, u povređivanje prava. Prema tome, pretpostavljam da biste reagovali na to da ste imali primedbu.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Vi, gospodine Miloševiću i nakon ove moje izjave meni insinuirate, a ja vas uvjeravam da nisam rekao za moje Srbe da su banda, ali sam rekao da su neki se ponašali tako kako bi se moglo okvalifikovati za svako drugo nekontrolirano ponašanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine C-060, molim da imate u vidu da vam ja ništa ne insinuiram, već sam pročitao doslovce ono šta piše u vašoj izjavi, što ste i sami sad mogli svojim očima da vidite, da piše u vašoj izjavi.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, o tome smo već govorili. On vam je dao odgovor.

SUDIJA KVON: Gospodine C-060, mislim da biste možda mogli da nađete tačnu reč koju ste iskoristili u engleskoj verziji. Verovatno imate tu verziju. Možete li da nađete reč koju ste vi koristili tom prilikom? Možda gospodin Najs može da nam pomogne.

SUDIJA MEJ: Mi nemamo izjavu.

TUŽILAC NAJS: Zapravo, u engleskoj verziji izjave je reč "mob" (banda). Na engleskom jeziku se koristi reč "mob". Mislim da svjedok ne govori engleski dovoljno dobro da nam pomogne ...

SUDIJA MEJ: Svedok je rekao da on nije koristio tu reč. Prema tome, to više ne možemo dalje da istražimo. Svedok je, odnosno optuženi, pročitao relevantan pasus, sada možemo da idemo dalje. Gospodine Miloševiću, molim vas uzmite ovu englesku verziju izjave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, vezano za to kad govorimo o tom vašem stavu, da li je tačno to što se govori o nekom incidentu koji ste izazvali u zgradi opštine Podravska Slatina, da ste pucali na sliku pokojnog predsednika Tita?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Nisam nikad pucao na ničiju sliku, a još manje na predsjednika Tita, a u Slatini nikad nisam u općini ni bilo gdje drugdje na javnom mjestu upotrebljavao oružje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, da li ste povodom nekog takvog događaja pritvarani, makar i nevino?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, takav događaj insinuiran je bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je to bilo kad vam je, kako kažete, insinuiran takav događaj?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: To je bilo 1971. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1971. godine, u vreme "Mas pokreta" u Hrvatskoj, je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pa to se poklopilo sa tim periodom, tada je "Maspok" bio u Hrvatskoj, to je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi ste, šta vam je tada insinuirano kad ste bili uhapšeni 1971. godine u Hrvatskoj?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta vam je bilo insinuirano?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da sam ugrozio život komandira policije i njegovih službenika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako ste to ugrozili život komandira policije 1971. godine?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pa nisam, kad je on lagao. Ja da sam mu ugrozio, ja bih bio osuđen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, tada to zašta su vas optužili nije bilo dokazano ili su smatrali da delo ne zaslužuje neku ozbiljniju kaznu?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne, nego šef policije u Slatini i komandir policije koji je to prijavio su lagali. To je istražni sudac dokazao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi govorite o tome da je 1990. godine u Hrvatskoj postojao značajan procenat stanovništva koji su se izjašnjavali kao Jugosloveni, je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Jedan broj da, postojao je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate pripadnici koje nacionalne grupe su se u najvećoj meri izjašnjavali kao Jugosloveni?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Najčešće ljudi iz mješanih brakova, tako smo mi to zvali, mada su neki procjenjivali da je tu više Srba, ali ne vjerujem, nije egzaktno istraživanje tu pokazalo nešto. Ja ne znam, možda je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite o tome da ste u Podravskoj Slatini doživeli da su se Hrvati počeli da distanciraju od Srba, je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je, recite mi, do toga došlo već pre pobjede HDZ-a na izborima u Hrvatskoj?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne bih mogao to tvrditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada govorite o nacionalnom sastavu stanovništva opštine Podravska Slatina, da li vam je poznato kakav je taj odnos bio u periodu posle Drugog svetskog rata?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR : Da, znao sam tada te podatke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada ih se više ne sećate? A da bih vam osvežio pamćenje, možda ćete se setiti, možda nećete, ako se ne sećate samo kažite ...

SUDIJA MEJ: On je to znao. Mislim da je tako nešto rečeno. Nastavite, iznesite to pred svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je poznato da je u to doba većinsko bilo srpsko stanovništvo, 60 do 70 posto Srba spram 30 do 40 posto Hrvata posle Drugog svetskog rata?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Gdje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na tom području na kome ste vi živeli, Podravska Slatina. Da li znate kako je menjana nacionalna kompozicija područja Podravske Slatine u godinama posle Drugog svetskog rata?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, znam, ja sam odande.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, onda mi recite da li vam je poznato da je administrativnim odlukama republičkih vlasti Hrvatske tada nekoliko sela sa gotovo apsolutno srpskim stanovništvom pripojeno opštini Orahovica, gde je hrvatsko stanovništvo bilo u velikoj većini, a

da je istovremeno nekoliko čisto hrvatskih sela opštine Donji Miholjac pripojeno Podravskoj Slatini, pa je onda srpsko stanovništvo vaše opštine tim prekrajanjima teritorija opština postalo manjinsko stanovništvo? Da li znate, je li se sećate toga i kako se to događalo?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću, ja dosta dugo pamtim teritorijalne i administrativne promjene lokalnih zajednica, a u taj kontekst svakako spada i taj dio. No, to je, da tako kažem, u okviru autonomije tih zajednica i ja ne vidim tu neki problem, tim prije što smo mi, a ja sam to i naveo u izjavi, zagovarali bratstvo i jedinstvo na našem prostoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kakav je odnos stanovništva bio u 1991. godini Srba i Hrvata u vašoj opštini?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pa ja sam naveo u izjavi, piše precizno - 57 prema 35 posto, odnosno 8 posto ostali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato da je opština Okučani, opština koja je izrazito bila nastanjena srpskim stanovništvom je takođe administrativnim merama hrvatskih vlasti, dakle mnogo ranije podeljena na dva dela, od kojih je jedan deo pripojen opštini Novska sa većinskim stanovništvom hrvatskim, a druga opštini Gradiška, takođe sa većinskim hrvatskim stanovništvom, pa su onda i u jednoj i u drugoj opštini Srbi postali manjinsko stanovništvo, samo čistim potezima pera? Da li se sećate toga? Da li je to tačno ili možda ja imam potpuno pogrešne podatke?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne, to je tačno, ali ne vidim tu neke razloge, ne znam, to je autonomna stvar tih ljudi i ja, kad vi već dohvaćate istorijske činjenice, to bi trebalo pitati Čedu Grbića, on je iz Rajića, odnosno odatle, iz Novske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, znači jedino šta, mislim, vi ne osporavate da je to bilo, jedino vi ne znate zbog čega su hrvatske vlasti pribegavale ovakvim administrativnim merama, to jednostavno ne možete da im nađete motiv? Je li tako?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pa zapravo znadete, nije tu bila samo hrvatska vlast, ja bih rekao tu je bila hrvatsko-srpska vlast, bar u vrijeme dok sam ja živio i dok sam rođen tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa naravno, naravno, to nije sporno. Izvinjavam se, nestala mi je olovka pa da pozajmim od ovog gospodina pored mene, da bih mogao da obeležim nešto.

SUDIJA MEJ: Nastavićemo, ako možemo, još desetak minuta, ukoliko je to u redu s prevodiocima. Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad mi recite, molim vas, s obzirom da smo prešli ova pitanja o izborima, o odnosu srpskog stanovništva prema političkim rešenjima u Hrvatskoj, podršci SDP-u i tako dalje, da li onda proizilazi da su Srbi u Hrvatskoj naknadno, znači u Podravskoj Slatini o kojoj vi svedočite i o kojoj najviše znate, osnovali SDS, dakle čak i posle izbora i krajem 1991. godine, koliko sam zapamtio kako ste rekli, kao neku vrstu odgovora na pritiske, na nacionalne pritiske kojima su bili izloženi s druge strane svim ovim šta smo konstatovali, šta je teklo od HDZ-a, ne samo u političkom i retoričkom smislu, već i u smislu otpuštanja, proganjanja, ustavnih promena i tako dalje, i tako dalje, je li to tako ili nije?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja nisam znao i ne znam precizno motive da bi ih naveo, ali verovatno se može tako pretpostaviti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato, na primer, da je delegacija Srpske demokratske stranke, upravo na tom svom glavnom talasu nastojanja da se sve stvari rešavaju na miran način, osećajući probleme pod tim pritiscima, u proleće 1991. godine u Zagrebu vodila razgovore sa grupom od desetak američkih kongresmena? Među njima je bila i jedna Amerikanka, član Kongresa (US House of Representatives) jugoslovenskog porekla koja se zvala Helen Delić Bentley (Helen Delich Bentley), a takođe sa ambasadorima Amerike (United States of America), Nemačke (Germany), Francuske (France) u Beogradu i izložila im potrebu mirnog rešavanja političke situacije u Hrvatskoj, upoznala ih sa svojim problemima i tražila podršku za mirno rešavanje, podršku toga što se nazivala međunarodna zajednica, za mirno rešavanje političkih problema u Hrvatskoj? Da li se sećate tih njihovih inicijativa, nastojanja da obezbede neku pomoć, neku podršku, neku zaštitu?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Aktivnosti doktora Raškovića i drugih vođa Srpske demokratske stranke ja sam imao prilike da vidim tada u okviru medijskog prezentovanja tih stvari i najčešće je to bilo u okviru medijskog, dakle lokalnog, u okviru Republike Hrvatske. Druge pristupe tada, u to

vrijeme, 1991. godine nisam imao prilike da vidim i ne sjećam se da li sam baš zapazio da su bili i na takvom sastanku, ali pretpostavljam da jesu i na takvom i na sličnim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznato da je u tim delegacijama, to nije jedan sastanak nego i u Zagrebu, i u Beogradu i sa ovim grupama i ambasadora i kongresmena i tako dalje, da li vam je poznato da je član tih delegacija bio i Ilija Sašić, ovaj čovek koga vi prilično grubo optužujete za poslove prodaje oružja, provođenja mobilizacije uz nekakvu ratnohuškačku politiku? Da li vam je to poznato, da li se toga sećate pošto je to čovek iz vašeg kraja?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja znam za jedan dio medijskog praćenja i gospodina Sašića u okviru SDS-a. Više znam detalja o ovome o čemu sam govorio, a ja njega ne optužujem ništa drugo osim ono što sam čuo od ljudi iz njegovog okruženja i optužbi koje su na njegov teret dali. Dakle, te sam ponovio, ja ni jednu lično čuo nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo da se razumemo oko nečega, gospodine C-060. Vi ga, dakle, niste optužili ni za šta što lično znate, već samo za ono što ste čuli od ljudi koji su vam to ispričali?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ne. Ja sam poznavao jedan krug ljudi i poznajem ljude sa kojima je on radio, a i njega lično poznajem. Iz njegovih izjava, postupaka i načina i sa sastanaka kojima sam ja prisustvovao, mogu sasvim precizno da utvrdim ono što sam i iznio ovdje o njegovim stavovima i nastojanjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da je Ilija Sašić sa Franjom Tuđmanom vodio pregovore u Zagrebu zbog puštanja na slobodu uhapšenog Gorana Hadžića?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li sigurni u to?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja sam to vidio u medijima i to što sam vidio, ako mi dozvoljava memorija za ovih 10 godina, pardon, 11 godina, onda je to tako kako sam iznio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li vam je poznato da je on polovinom marta 1991. godine vodio pregovore s Tuđmanom, ne

tim povodom, već povodom puštanja na slobodu 30 policajaca Srba koje su hrvatski specijalci uhapsili u Pakracu bez ikakve borbe i pritvorili ih u bjelovarskom zatvoru? Da li znate da se to na to odnosilo, a ne na ovo šta vi tvrdite?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja sam u medijima, sjećam se toga dijela onako kako je prezentirano, vidio da se radilo o Hadžiću i Saviću mislim, a dozvoljavam da je moguće i da se radilo o policajcima iz Pakraca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da su ovi Srbi bili uhapšeni i maltretirani samo zato što su odbili da na svoje kape stave šahovnice? Nije bilo nekog drugog razloga.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja to ne znam zbog čega, ali znam da je hrvatski MUP njih kaznio zbog povrede nekakvog kodeksa. Dakle, to je bilo u incidentu u martu 1991. godine, to znam da su bili uhapšeni ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja o martu 1991. godine i govorim. A dobro, odgovorite mi da li je šahovnica za Srbe imala značenje simbola sa političkim sadržajem ili je predstavljala simbol ...

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam legalista i kad o tome govorim, onda smatram da je bio nekakav znak koji je imalo tada Ministarstvo unutrašnjih poslova Hrvatske, a da li su ti ljudi htjeli ili nisu htjeli da to prihvate, a da ostanu istovremeno u službi, to je već drugo pitanje, ja u taj dio ne mogu da ulazim. A šta Srbi misle, o tome ne bih kolektivno, ja bih da mene pitate šta ja mislim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, ali vi verovatno imate svoj stav i o tome šta, ne napamet, nego sa osnovom, misle Srbi. Da li možete da kažete koliko je hiljada Srba poslednje što je videlo, videlo upravo tu šahovnicu i ustašku kamu?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja to veoma dobro znam iz istorije, možda bolje od vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pošto sam siguran da to znate bolje od mene, da li mislite da su te njihove reakcije bile tek tako izraz nekakve bahatosti ili izraz jednog osnovanog protesta upravo iz ovih razloga o kojima ja govorim?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja se razlikujem od nekih ljudi u načinu iskazivanja protesta. Demokratska opcija traži nešto drugačije, a ova kakva je iskazana, pokazala je posljedice, kao što znate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato da je prilikom pregovora sa Tuđmanom povodom puštanja na slobodu Srba iz Pakraca, obostrano tada dogovoreno da se svi problemi rešavaju isključivo mirnim putem?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Ja znam da je svaki put dogovoreno da se riješava mirnim putem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je ovakav način rešavanja krize u Hrvatskoj mirnim putem bio jednoglasno prihvaćen na sednici Glavnog odbora Srpske demokratske stranke 30. marta 1991. godine kao opšti model rešavanja problema Srba i Hrvata u Hrvatskoj? Da li vam je to poznato?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Vjerovatno sam čuo za to, ali ne znam, ja nisam pratio SDS-a, ne mogu to kategorički tvrditi, ali vjerovatno mi je poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da su već narednog dana 31. marta 1991. godine, u nedelju, a ovo je bilo 30. marta, hrvatski specijalci napali Srbe na Plitvicama, već narednog dana? Da li se toga sećate?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Sjećam se nekih događaja, ne mogu znati da li je to bio taj datum i ne znam te detalje, to je bilo van moga domena nekakvog poznavanja situacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, gospodine C-060, da li vam je poznato da je upravo tom prilikom, znači prilikom tog napada koji je usledio kasnije od ovoga o čemu ste vi govorili, uhapšen Goran Hadžić, a ne onda kad vi to vezujete za Sašičeve pregovore sa Tuđmanom? Tek tada, znači, 31. marta za vreme tog napada na Plitvicama.

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Pretpostavljam da tekst nije dobro protumačen, ja sam upravo govorio o oslobađanju, o pregovorima o oslobađanju Hadžića, vezanih za plitvičke događaje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato da su se Srbi i posle ovog napada zalagali za mirno rešenje krize, ali da su posle svih pregovora hrvatske vlasti izrazile i iskazale prilično licemerje i nastavile sa napadima na srpska sela i gradove? Da li je to vama poznato?

SVEDOK C-060 – ODGOVOR: Poznato mi je da je intervencija hrvatske policije u pojedinim djelovima gdje su Srbi bili većina mogla i predstavljala odgovarajuću, da tako kažem, provokaciju, ali isto tako znam da, ako se držimo nekakvog legalnog oblika djelovanja organa i tako dalje, da je to spadalo u njihovu nadležnost. Time to ne pravdam, naravno.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, isključio sam mikrofon jednostavno zato što je 16.15 i za danas treba da prekinemo. Sutra ćete da imate dva i po sata, tako smo odlučili, odnosno imaćete ukupno dva i po sata za unakrsno ispitivanje, što znači da vam sutra ostaje sat i 50 minuta, ako želite sve to da iskoristite. Sutra ćemo da zasedamo od 9.30 do 16.15, a u sredu od 9 do 13.00 i u 13.00 ćemo tačno da završimo.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja sam ovde dostavio jedan rezime svedočenja svedoka C-020. Ne treba to noćas da čitate, ovo će sutra da nam treba. Naime, svedočenje neće da bude tako dugačko, kao što može da se zaključi iz rezimea. Na privatnoj sednici će da bude sve osim onog dela od paragrafa 7 do paragrafa 43, jer je to sve zapravo jedna tema, kao što ćete imati prilike da vidite. Mi vam ovo dostavljamo unapred samo zato da možete da vidite u čemu je problem.

SUDIJA MEJ: U redu, gospodine C-060, molim vas da se vratite u sudnicu sutra u 9.30. Hvala.